

SLOVENSKI

Izdava: Slovenski poročevalac, Ljubljana, Tiska: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: Tiskarna "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-336, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 290 din

Poročevalac

Etiopijo in Jugoslavijo veže skupna zgodovina hrabrosti proti nadmočnemu sovražniku

Prisrčni zdravici cesarja Etiopije in predsednika republike na svečanem kosilu, ki ga je ob svojem 62. rojstnem dnevu priredil cesar Haile Selassie I. v svoji rezidenci v dvoru na Dedinjah — V čast visokega gosta je bila danes v Zemunu vojaška parada enot beogradskega garnizona

Danes na dan svojega 62. rojstnega dne je cesar Etiopije Haile Selassie I. priredil v svoji rezidenci v dvoru na Dedinjah svečano kosilo, na katerem so bili navzoči kot gosti predsednik republike maršal Tito s soprogo in najvišji jugoslovanski voditelji. Cesar Etiopije in predsednik republike sta ob tej priložnosti izmenjali prisrčne zdravice. Njegovo cesarsko Veličastvo s člani svoje družine je pričakal predsednik republike in njegovo soprogo v holi dvora, nato pa se je v velikem salonu zadržal precej časa v razgovoru z njima, predsednikom ljudske skupščine Mošo Pijadom, podpredsedniki zveznega izvršnega sveta Edvardom Kardeljem, Aleksandrom Rankovičem, Rodoljubom Čolakovičem, Svetozarjem Vukmanovičem in drugimi gosti.

Svečanemu kosilu so prisostvovali poleg imenovanih osebnosti predsednik ljudskih skupščin republik Petar Stambolić, Miha Marinko, Lazar Keliševski in Blažo Jovanović, podpredsedniki zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić in Lidija Sentjurc, predsedniki domov zvezne ljudske skupščine, člani zveznega izvršnega sveta in predsedniki izvršnih svetov ljudskih republik, državni sekretarji, predsedniki odbora in ljudski poslanci zvezne ljudske skupščine, predstavniki JLA, sindikatov in visokih znanstvenih, gospodarskih in drugih ustanov, jugoslovanski poslanik v Etiopiji Zdenko Stambuk, predsednik mestnega ljudskega odbora mesta Beograda Djurica Jekić in drugi javni in kulturni delavci ter njihove soproge.

Od etiopske strani so bili navzoči poleg članov cesarske družine člani spremstva etiopskega cesarja in izredni poslanik in pooblaščen minister Etiopije v FLRJ G. A. Dessalegn s soprogo. Med kosilom je Nj. veličastvo cesar Haile Selassie prvi nazdravil predsedniku republike Josipu Brozu Titu, njegovi soprogi in vsem gostom z naslednjimi besedami:

»Gospod predsednik, gospa Broz, Vaše ekscelence in ugledni gosti!

V veliko čast nam je bilo, da smo imeli priložnost svoje gostoljubje izkazati slavemu vodilju te velike države, do katere čutimo veliko spoštovanje in globoko ljubezen.

Etiopija in Jugoslavija imata skupno zgodovino hrabrosti proti nadmočnemu sovražniku, zgodovino, ki nas je vezala in nas bo še naprej povezovala v medsebojnem obdobjanju.

Prav tako kot Mi, ste bili Vi, gospod predsednik, poklicani, da vodite svoje narode skozi najmračnejše ure v osamljeni borbi, v kateri Vas je držala Vaša osebna daljnovidnost, patriotizem in zvestoba Vaših narodov, skozi to borbo pa v končno in slavno zmago.

Od osvoboditve, odkupljene s krvjo domoljubov, ste bili prav tako kot Mi poklicani, da vodite svojo državo v velike socialne reforme in v gospodarski napredek. Prav tako kot Mi ste izvedli svoj program z veliko daljnovidnostjo in vztrajnostjo, uspehi pa so priznanje Vašemu geniju ter domoljubju in zvestobi Vaših narodov.

Globoki in iskreni izrazi prijateljstva, ki smo jih uživali na vsakem koraku od prvega trenutka našega bivanja v Vaši veliki državi, so nas globoko ganili in so vidno znamenje tistega globokega prijateljstva, ki ga čutijo vsi državljani naših dveh držav.

Dvigam čašo za zdravje predsednika Jugoslavije in gospe Broz ter za večno prijateljstvo med Etiopijo in Jugoslavijo.

Ko se je poleglo ploskanje,

razpolago, nesebično priskočiti na pomoč.

Naše zveze so se tudi doslej razvijale v okviru najskrajnejšega razumevanja in medsebojnega sodelovanja. Storili bomo vse, kar bo mogoče, da se bo sta to razumevanje in sodelovanje poglobila na vseh področjih naših medsebojnih odnosov. Pri tem bomo, to lahko zagotovim Vašemu Veličastvu, zadeli na popolno in vsestransko oporo jugoslovanskih narodov, ki vidijo v Vas in Vašem narodu svojega prijatelja in zavetnika.

Dovolite mi, da ponovno izrazim naše veliko zadovoljstvo, ker bivate v naši sredini, in Vam zagotavljam, da boste vedno lahko računali na naše prijateljstvo in oporo pri Vaših velikih in uspešnih naporih za utrditev neodvisnosti Vaše herojske države in pri graditvi njene boljše prihodnosti.

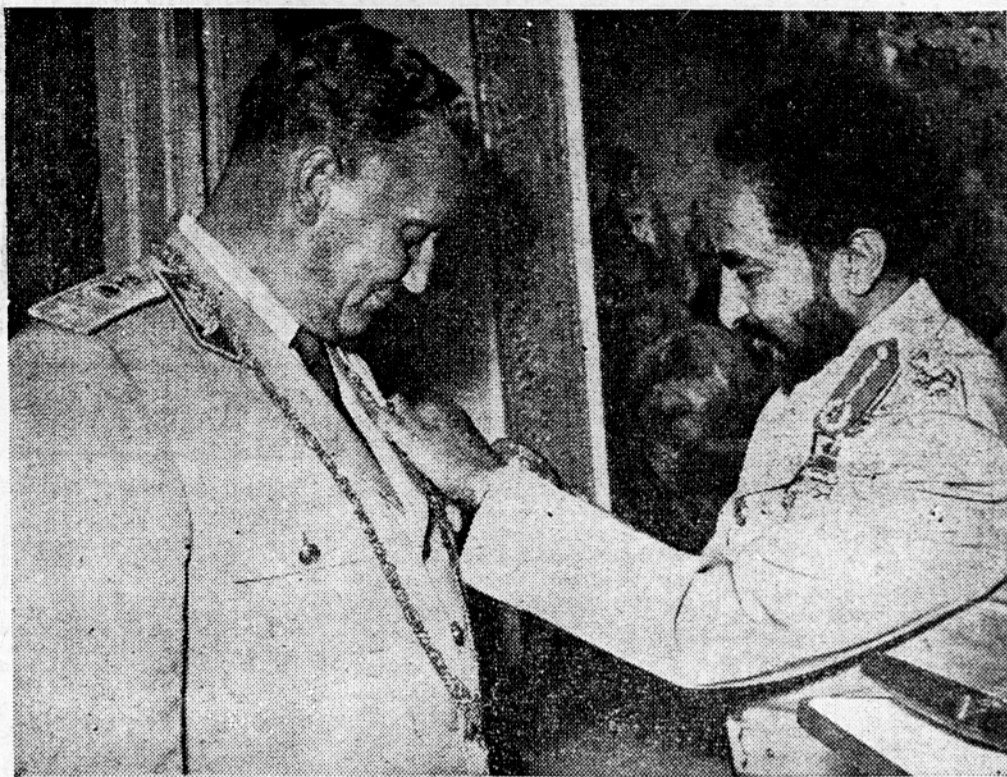
Zelim, da bi ta dan, ko v naši državi slavite obletnico rojstva, ostal zapisan v našem spominu kot dan simboličnega prijateljstva sredi dveh držav, ki sta imeli enako težko in slavno preteklost in ki z istim zaupa-

barvne uniforme tujih vojaških atašejev, od Skota v krilu do Rusa v beli poletni uniformi. Počasi se obe strani tribunam polnita, glasovi postajajo vedno glasnejši. Tu so že tudi naši visoki državni in politični funkcionarji. Kazalec na uri se počasi pomika proti 10. uri in gostje na tribuni se vedno pogosteje obračajo tja čez k vojaškim enotam, kjer bo cesar v spremstvu maršala Tita pregledal postrojene enote.

Točno ob 10. uri so fanfare napovedale prihod cesarja Haile Selassie in predsednika republike Josipa Broza Tita, ki sta se na letališče pripeljala v avtomobilu, ki ga je spremljalo častno spremstvo 16 motociklistov. Ko sta izstopila iz avtomobila, sta se napotila proti enotam, ki so bile postrojene v pozdrav v polkrogu okrog severne strani letališča. Ko sta etiopski cesar in predsednik republike prišla med skupini zastavnikov, ki so držali etiopsko in jugoslovansko zastavo, je poveljnik parade generalni major Zarko Vidović podal raport visokemu gostu predsednika republike. Po raportu je godba zaigrala državni himni.

Po končanem pregledu čet sta Nj. cesarsko veličastvo Haile Selassie in predsednik republike Josip Broz Tito odšla na osrednji del tribune, kjer so ju navzoči prisrčno pozdravili.

Vojaška parada se je začela z letom skupine letal jugoslovanskega vojnega letalstva, ki

Nj. Vel. cesar Haile Selassie I. je izročil predsedniku republike Titu najvišje etiopsko odlikovanje — Veliko ogrlico Sabe

so letela v obliki črk »E« in »S«, začetnic imen dveh prijateljskih držav.

Teško je v reportažnem slogu opisovati vojaško paradno. Nobenih razlik ni ali pestrosti — vse je enotno, čete stopajo kot en moč, pozdravi se prično in končajo, kot da bi nekdo potegnil za nevidno vrvice. Najprej se v štabnem avtomobilu pelje poveljstvo parade, nato pa v brezhibnem paradnem koraku koraka mimo pehota. Stirje bataljoni, sodobno orožje — od bazuk do metalcev ognja. Brezhiben korak, mladi, zagoreli obrazi. Za njimi topništvo ter eskadron konjenice. To je ena izmed najbolj zanimivih točk. V

lahkotnem drcu prijezdi mimo četa za četo jezdecov na iskrih konjih. Kdo bi naštel vse specialne oddelke, ki sledijo — motorizirana pehota, lahko topništvo, protiletalske enote, oklopni avtomobili, padalci, polk težkega topništva, za njimi tanki, najprej lahki, nato težki tanki. Prav ko je hrup in ropot jeklenih oklopnikov največji, se z vzletišča, kljub temu da je bilo poskropljeno, dvigne oblak prahu in na nebu se zasliši presunljivo tuljenje reaktivnih letal. V krasni stisnjeni formaciji z neverjetno hitrostjo leti skupina za skupino letal. Nenadno je vsega hrupa konec in v ozračju ostane nepri-

jetna, tiha praznina. Toda ne za dolgo. Nad letališčem je 9 transportnih letal, iz katerih se vsuje množica črnih, nato belih pik. Padalci. V trenutku jih je polno nebo. Skoda je le, da gre vse tako hitro. Za padalci pa ponovno reakcijska letala. V devetih skupinah po 4, komaj 5 metrov drug od drugega, lete tam nad vzletiščem. Točka na obzorju, svetel blisk, presunljiv zvok in že jih izgubimo v daljavi. Vsi opazovalci in visoki gostje so na nogah. Parade, za katero pravijo beogradske novinarji, da je najlepša, kar so jih doslej videli, je konec.

A. F.

80.000 UDELEŽENCEV NA SLAVJU V BELI KRAJINI

Veličastna proslava Dneva vstaje in 10. obletnice prvega zasedanja SNOS

Miha Marinko, Boris Kraigher, generalni polkovnik Kosta Nagy, Marko Belinić prisostvovali svečanostim v Črnomlju — Slavnostna seja Ljudske skupščine in bivših članov SNOS, na kateri je govoril podpredsednik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj — Na velikem zborovanju v Zlebu pri Črnomlju je govoril predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher — Pozdravno pismo udeležencev proslave maršalu Titu — Gostoljubnost belokranjskega prebivalstva zasluži pohvalo in priznanje udeležencev proslav

Proslava, na katero se je Bela krajina pripravljala več mesecev, je končana. Vsem desetisočim udeležencev bo ostala v neizbrisnem spominu. Bela krajina sama pa je ostala popisana s številnimi ploščami in spomeniki, ki so postali zgodovinski kamni velikih dogodkov v osvobodilnem boju.

V četrtek, 22. julija, se je začela proslava s svečano sejo Ljudske skupščine in novourejenem Kulturnem domu, kjer je bilo pred desetimi leti II. zgodovinsko zasedanje SNOS. Seji so prisostvovali republiški poslanci obeh zborov, preživeli člani prvega slovenskega parlamenta, kot gostje pa: poveljnik zagrebške vojne oblasti, generalni polkovnik Kosta Nagy, generalni major Nikola Gažević, član izvršnega komiteja CK ZK Hrvatske Marko Belinić, številni zvezni poslanci, državni sekretarji, vidni javni, kulturni in politični delavci, matere padlih narodnih herojev iz Bele krajine in drugi gostje.

Ob 9. uri je odprl svečano sejo predsednik ljudske skupščine Miha Marinko, ki je pozdravil goste in poslance ter nadaljeval:

»Ob tej priliki se je treba spomniti tovarišev, ki so sodelovali v snovanju naše nove državnosti, ki pa jih danes ni več med nami. Prav posebno se je treba spomniti enega ustanoviteljev SNOS, tov. Borisa Kridriča. Njegov spomin počastimo z enominutnim m.:kom.«

Po počastitvi spomina umrlih članov SNOS je podpredsednik izvršnega sveta LRS dr. Marijan Breclj v daljšem govoru orisal zgodovinski pomen in važnost I. zasedanja SNOS, nakar je bila svečana seja zaključena. Vsi udeleženci seje so se uvrstili v povorko, na čelu katere je igrala godba LM, in odšli peš v Zlebu pri Črnomlju, kjer je bilo slavnostno zborovanje.

Prebivalci Črnomlja in drugi so navdušeno pozdravljali svoje poslance, goste in prve člane SNOS ter se priključili v povorki.

Nekaj minut pred 10. uro je povorka prišla na prireditveni prostor, v prelep gozdič v Zlebu. Tu so bili zbrani že desetisoči in pričelo se je svečano zborovanje, katerega je odprl predsednik okrajnega odbora SZDL za Črnomelj Martin Zugelj, ki je pozdravil predstavnike političnega življenja, oblasti, JLA, goste iz drugih republik in vse, ki so se zbrali na tako veličastni proslavi. Takoj zatem je stopil na govorniški oder predsednik izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, katerega so zborovalci navdušeno pozdravili. Imel je naslednji govor:

Tovariši in tovarišice! V tem mesecu praznujemo svoj največji nacionalni borbeni praznik vseljenske vstaje skoraj vsi jugoslovanski narodi. Za vsakega od jugoslovanskih narodov pomeni ta praznik neposredni začetek njegove oborožene borbe za osvoboditev. Da se je skoraj povsod, skoraj v vseh delih Jugoslavije začela vstaja v mesecu juliju, dokazuje zgodovinsko usodno povezanost in enotnost interesov vseh jugoslovan-

skih narodov. Dokazuje dalje zgodovinsko nujnost, ki je prišla enako do izraza v vseh delih Jugoslavije, da se je namreč mogel v letu 1941. uspešno obraniti okupatorja samo tisti narod, ki je samozavestno, ki je z vso odločnostjo, brez strahu pred ogromno premojšo sovražnika zagrabil za orožje in začel z oboroženo borbo. Lahko rečemo, da je mesec julij leta 1941 tisti mesec, ki označuje dokončno zmago borbene zavesti, samozavesti in ponosa jugoslovanskih narodov, ki pomni dokončno uveljavljanje spoznanja, da vsak narod velja toliko, kolikor je sposoben za svojo neodvisnost, za svojo svobodo se boriti. Mesec julij pomeni poleg tega za jugoslovanske narode končno uveljavljanje spoznanja, da je borba možna samo, če vzame ljudstvo svojo usodo z vso odločnostjo v lastne roke. Slovenski narod se uvršča s tem prvič v svoji zgodovini med tiste narode, ki so si v borbi za svojo osvoboditev in neodvisnost zgradili svojo lastno državnost in svojo lastno vojsko.

Prav je, da združujemo proslavo tega odločilnega dne v zgodovini našega naroda z desetletnico prvega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, prvega zasedanja prvega slovenskega parlamenta. Saj predstavlja celotna borba od dneva, ko je počila prva partijska puška, pa do prvega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta in do osvoboditve en sam stujen proces utrjevanja in razvijanja borbeni moči in nacionalne zavesti delovnih množic slovenskega naroda v procesu enotne borbe vseh jugoslovanskih narodov. Prav je končno, da smo se zbrali na to praznovanje ravno v Beli krajini, ki je odigrala eno najbistvenejših vlog v procesu revolucionarnega osvoboditve širokih ljudskih množic celotnega slovenskega naroda.

Delovno ljudstvo Bele krajine je pokazalo v času narodnoosvobodilne vojne neverjetno borbeno sposobnost, neverjetno junštvo in požrtvovalnost in je s svojo pripravljenostjo na največje žrtve doprineslo neprecenljivo delež k ustvarjanju, utrjevanju in razvijanju prvih organov nove revolucionarne ljudske oblasti kakor tudi ustvarjanju narodnoosvobodilne vojske Slovenije, ki jo je v toku narodnoosvobodilne borbe ustvarjalo delovno ljudstvo Slovenije. Ob splošnem vojaškem in političnem položaju Slovenije, ki je ustvaril take pogoje, da je bila Bela krajina najprimernejša, da postane središče, da postane sedež osrednjih političnih, upravnih in vojaških organov slovenskega naroda v času narodnoosvobodilne borbe, je tudi borbeno tradicija, borbeno pripravljenost, požrtvovalnost, nacionalna zavest in tradicionalna borba delovnega ljudstva Bele krajine na strani naprednih demokratičnih stremeljenj v času predaprilske Jugoslavije, bistveno pripomogla k temu, da je Bela krajina res odigrala tisto vlogo, ki ji jo je, kot smo rekli v začetku, splošni vojaško-politični položaj takratne Slovenije namenil. Prav je zato, da se slovenski narod ob tej važni obletnici, na svoj največji praznik spomni delovnega ljudstva Bele krajine, da se mu zahvali za njegove velike zasluge v narodnoosvobodilni borbi slovenskega naroda in v procesu razvijanja njegove nove ljudske oblasti. Zato mislim, da izrazam voljo vseh delovnih ljudi Ljudske republike Slovenije, če izrazim belokranjskemu delovnemu ljudstvu prisrčno zahvalo za njegovo odločilno vlogo v narodnoosvobodilni borbi, za vse njegove velike napore v borbi za svobodo in združitev slovenskega naroda in v borbi za napredek in lepšo bodočnost delovnega človeka sploh.

Po opisu zaslug in vloge Bele krajine med vojni je govornik med drugim dejal:

Nadaljevanje na 4. strani 1

Cesar Haile Selassie na Kalmegdanu

ralno in poznejšo zmago na bojnem polju zglede borbe za neodvisnost in pravice malih narodov na svetu.

Nam so dobro znani napor, ki jih daje Vaša država za nadaljnji napredek, ter odločnost pri premagovanju vseh težav, ki se pri tem pojavljajo.

Trdno smo prepričani, da je eden izmed glavnih pogojev za obrambo in zavarovanje miru tudi mednarodna in vzajemna pomoč, ki jo je treba nuditi za popolni razvoj nezadostno razvitih držav, da bi mogli vsi narodi čimprej doseči življenjsko raven, vredno svobodnega človeka. Ko bodo vsi napor usmerjeni k temu smotru, bodo doseženi ne le splošna blaginja človeštva, pač pa tudi popolna enakopravnost in varnost na svetu.

Naša država, ki zastavlja vse svoje sile za ohranitev neodvisnosti in varnosti in za svoj nadaljnji mirni razvoj, ima veliko razumevanja za težave drugih narodov in jim je pripravljena z vsemi sredstvi, ki so ji na

njem in zavestjo gledata v svojo veliko in srečno prihodnost.

Dvigam to čašo, Vaše Veličastvo, za Vaše zdravje in dolgo življenje ter za srečo Vaše dežele.

Kosilo je poteklo v prijateljskem ozračju in prisrčnem razpoloženju, godba pa je na koncu zaigrala jugoslovansko in etiopsko državno himno.

Zemunsko letališče, 23. jul.

(Po telefonu) Na civilnem letališču v Zemunu je živahno že od zgodnjega jutra. V teku so zadnje priprave za vojaško paradno, ki bo ob 10.30. uri v čast etiopskega cesarja Haile Selassie I. Tu in tam še kaj popravljajo na lično urejeni tribunam. Letalski oficirji v svečanih uniformah so že na svojem prostoru, onstran letališča, daleč, da se komaj opazi, pa že čakajo vojaške enote, ki so bile določene za paradno.

Nekaj po 9. uri začno prihajati prvi avtomobili. Zbira se ves diplomatski zbor in zlasti zanimiv je pogled na razno-

V Zlebu. — V prvih vrstah pred tribuno belokranjski borci.

Glavne značilnosti družbenega plana za leto 1955

Za 15% večja industrijska proizvodnja — 2.5 milijarde dinarjev kreditov za privatne kmete — Večja kupna moč prebivalstva kot posledica povečane proizvodnje — Iz centralnega deviznega sklada se bodo krili izdatki v zvezi z uvozom živil, narodno obrambo, plačilom obveznosti, uvozom glavnih surovin itd.

Povečanje industrijske in kmetijske proizvodnje, porast zaposlenosti v gospodarstvu, povečanje dohodkov in potrošnje prebivalstva kakor tudi nadaljevanje deficita v plačilni bilanci naše države, deficita, ki ga bo treba kolikor toliko omiliti s povečanjem izvoza in z nadaljnjim omejevanjem uvoza, so osnovne značilnosti načrta zveznega družbenega plana za leto 1955. O tem načrtu bosta danes začela razpravljati odbora zvezne ljudske skupščine in zveznega izvršnega sveta.

Industrijska proizvodnja naj bi se prihodnje leto, če jo pri-

merjamo s proizvodnjo v letu 1953, povečala za 31,4%, oziroma za 15% glede na ocenjeno uresničeno industrijsko proizvodnjo v letu 1954. To povečanje industrijske proizvodnje bo omogočil začetek obratovanja večjega števila novih tovarn. Razen tega se pričakuje, da bo preskrba industrije z osnovnim reprodukcijskim materialom potekala bolj v redu in da se bodo zagotovila sredstva, ki so potrebna za nakup inozemskih licenc.

Glede kmetijske proizvodnje je v načrtu plana za leto 1955 rečeno, da se bo glede na petletno povprečje 1947—1951 povečala za 13%. To povečanje temelji na povečanju proizvodnje kmetijskih strojev in naprav, sredstev za zaščito rastlin, zlasti pa na povečanju proizvodnje in uvoza umetnih gnojil, ki jih bodo kmetje lahko kupovali po primernih cenah. Razen tega se pričakuje, da se bodo kmetijski investicijski krediti, ki znašajo letos 14,4 milijarde din, v prihodnjem letu povečali na 16,2 milijardi din. Od tega znašala bi bilo 2,5 milijarde din namenjenih kreditiranju privatnih kmetov.

Povečana proizvodnja bo imela za posledico, da bo naše gospodarstvo v prihodnjem letu, po vsem tem sodeč, zaposlilo nad 100.000 novih delavcev in uslužbencev. Po mnenju strokovnjakov bo povečanje zaposlenosti in povprečni plač za 8 do 10%, kakor tudi povečanje dohodkov kmetov, ki naj bi po četvrti planerji znesli

nad 8 milijard dinarjev, ugodno vplivalo na povečanje kupne moči in standarda prebivalstva sploh.

Nekih posebnih sprememb glede cen v prihodnjem letu ni mogoče pričakovati. Zato menijo strokovnjaki, da bo prišlo do povečane kupne moči prebivalstva v glavnem zaradi povečane proizvodnje industrijskih izdelkov in kmetijskih pridelkov.

Kar se tiče plačilne bilance in blagovne izmenjave z inozemstvom, se računa v prihodnjem letu s povečanjem izvoza in določnim omejevanjem uvoza. Sodeč po razgovorih s strokovnjaki, se bodo v prihodnjem letu nadaljevali napori za olajšanje plačilnih obveznosti do inozemstva. Te obveznosti znašajo letos 32,2 milijardi din, v prihodnjem letu pa bodo znašale 31,5 milijarde din.

Gospodarske organizacije bodo v prihodnjem letu predvidoma prosto razpolagale z 10% deviznih dohodkov, ostalih 90% pa bodo plačevale v centralni devizni sklad, iz katerega se bo financiralo plačevanje izdatkov v zvezi z uvozom živil, narodno obrambo, plačilom obveznosti, uvozom glavnih surovin itd.

V primerjavi s planom za letošnje leto se bo skupni družbeni proizvod po pričakovanju strokovnjakov povečal za 8,2%, amortizacija za 8%, narodni dohodek pa za 8,3%.

V ljudski skupščini bodo predvidoma razpravljali tudi o predlogu zveznega proračuna za prihodnje leto. Proračunski dohodek bi znašal okrog 205 milijard dinarjev, Razlika v znesku okrog 40 milijard dinarjev bi se krila s sredstvi iz inozemstva. (Jugopres)

Proslave Dneva vstaje na kraju, kjer je padel Pohorski bataljon

Maribor, 23. jul. Največja proslava Dneva vstaje v mariborski okolici je bila pri Treh žrebli na Pohorju, kjer je padel Pohorski bataljon. Od ranega jutra so se zgrinjali prebivalci iz Oplonice, Lovrenca, Ruš, Maribora in drugih. Nad pohorski vrhovi so odmevali streljarski razstrelki, ki so se bližale od vseh strani. Prihajali so stari borci in aktivisti ter številni izletniki, da se jih je pred začetkom slavnosti zbralo okoli 600.

Proslavo je začel tovariš Brlež iz Oplonice, za njim pa je spregovoril polkovnik Boris Čizmek-Bor. Obudil je spomin na junaške dni NOB in začel vstaje proti okupatorju. V svojem govoru je

s spoštovanjem naglasil pomen številnih žrtve, posebno pa junaškega Pohorskega bataljona, kateremu je nekoč tudi sam pripadal. Tako kakor v tistih dneh, je tudi danes potrebna enotnost ljudstva in armade v boju proti tennim in nazadnjaškim silam v svetu, je poudaril tov. Čizmek-Bor.

Po počasni spomina padlih borcev Pohorskega bataljona je sledila recitacija Zupaničeve pesmi »Domovina«, mla Nataša pa je zaigrala na harmoniko dve pesmi. Godba iz Oplonice je zagrila žalostinko, obvezniki predvojaške vzgoje iz Slovenske Bistrice pa so izstrelili častne salve. Zatem so sorodniki padlih in predstavniki raznih organizacij polo-

žili vence k spomeniku Pohorskega bataljona. Po proslavi je bilo veliko slavlje na Osankarici. B. A.

V Sošanju

Soštanj, 23. jul. V Sošanju so svečano proslavili Dan vstaje. Na predvečer praznika se je zbrala množica prebivalstva pred spomenikom padlih na trgu pred Sindi-kalnim domom. Zbrani množici je govoril o pomenu 22. julija član mestnega komiteja ZKS Boris Albreht, pevski zbor delavsko-gospodarskega društva »Svoboda« pa je zapel več pesmi. Stari borci so skupno s pripadniki predvojaške vzgoje uprizorili improviziran napad na Soštanj. Po proslavi se je odpravilo več patrulj na pot po občini, kjer so bili večji boji med NOB. Patrulje so obiskale tudi partizanske družine. Nad sto prebivalcev Sošanja se je udeležilo proslav v Crnomlju. M. B.

Velike proslave Dneva vstaje v koprskem okraju

Koper, 23. jul. Ves koprski okraj je svečano proslavil obletnico ljudske vstaje. Razni kolektivi so poslali brzojavke predsedniku Ljudske skupščine Slovenije tovarišu Mini Marinku, kakor tudi izvršnemu svetu in predsedstvu Ljudske skupščine Slovenije. V Koprso se je 21. julija sestala na slavnosti seji mestni občinski ljudski odbor. Ze zvečer istega dne so se začele proslave velikega zgodovinskega dne. Iz vselnih sredstev so odšle partizanske patrulje k Sv. Antonu, Smarjam in Korpiam, kjer so bila večeraj velika ljudska zborovanja. Partizanske patrulje so obiskale tudi kraje, kjer so spominske plošče, in izstrelile častne salve. Obiskale so tudi sorodnike padlih borcev in stare borce iz NOB.

V Sv. Antonu so na dan vstaje proslavljali tudi 55-letnico ustanovitve kulturnega krožka »Svoboda«. Navzoči so bili tudi številni zastopniki Slovensko-hrvaške prosvetne zveze iz Kopra, ki so izročili družstvu novo zastavo.

Lepo priznanje prof. dr. Maksu Samcu za znanstvene uspehe iz tujine

Ob 50-letnici znanstvenega delovanja akademika prof. dr. Maks Samca je akademski senat dunajske univerze sprejel na eni izmed svojih zadnjih sej sklep, da obnovi in ponovno izroči doktorsko diplomu, ki jo je stavljenec s tako lepim uspehom dosegel na tej univerzi v letu 1904. Sklep je bil sprejet v znak priznanja za ogromno znanstveno delo, ki ga je akademik prof. dr. M. Samec od tedaj opravil, posebej še za temeljiti monografiji »Kolloidchemie der Staerke« in »Neuere Enttuerkungen der Kolloidchemie der Staerke«. Pristrno priznanje je ponovni dokaz slovesa, ki ga uživa akademik prof. dr. M. Samec, ki je še vedno neumoren pri delu kot upravnik Kemičnega inštituta »Boris Kidrič« Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in predsednik Slovenskega kemijskega društva, v mednarodnem znanstvenem svetu.

DEVIZNI TEČAJI

Na deviznem obračunskem mestu v Ljubljani so bili na posebnem sestanku 21. julija zaključeni po naslednjih tečajih: DM 22.000 (22.867,73, 21.641,02, 202,97); klr. švicarski frank 20.000 (24.036,95, 27.987, 307,65); italijanska lira 146 (440,50, 459,23, 215,04); obr. dolar Flinska 605 (660, 605, 101,67); obr. dolar Norveška (638,15, 638, 112).

Opomba: številke v oklepaju pomenijo: 1. številko prehodni srednji tečaj FRB, 2. številko srednji tečaj FLR, 3. številko ali v %, erčico za označbo devize pomeni, da v tej devizi ni bilo zaključkov v Ljubljani. Situacija: Narodna banka je data v prodajo večjo količino nemških mark, manjše količine pa v italijanskih lirah, švicarskih frankih, norveških in flinskih obralskih dolarjih. Neopodani so ostali norveški obralski dolarji, ker v Ljubljani ni bilo za njih povpraševanja. Povpraševanje po ostalih devizah še vedno raste, predvsem za ameriški dolarji, angleški funti, na splošno po čvrstih devizah.

Antiperonosopna služba

Poročilo za dne 22. julija 1954. Sprejelo dnevne temperature 50 tečaja med 18,2°C in mikroonogeu in 22,4°C v Vipolžah; relativna vlaga med 58% v Ajdovščini in 86% v Sečini. Padavin ni bilo. Napoved: V slučaju, da se temperatura ne bodo znatno dvignile se bo v okolici Kopra pojavila peronosopra v noči od 25. na 26. julij, sicer pa že prej. Izkoristite ugodno vreme in čimprej pokropite vinograde. Uprava hidrometeorološke službe, Kmet. raziskovalni in kontr. zavod

Vsem, ki ste spremili mojo ljubo mamico

MAGDO BENKO

na zadnji poti, ji daroval cvetja, se najlepše zahvaljujem. Posebno zahvalo sem dolžna tov. Dr. Osolinu, tov. Stoku — direktorju Kolodvorske restavracije, Upravnemu odboru Delavskemu svetu ter Sindikatu za izkazano pomoč in ostalemu kolektivu. Zalujoča hčerka Anika.

Akademik dr. Fran Tučan bo polkopen na državne stroške

Zagreb, 23. jul. Profesor dr. Fran Tučan, član Jugoslovske akademije znanosti in umetnosti, ki je večeraj naglo umrl, bo pokopan 26. julija na državne stroške. V odboru za pogrebne svečanosti so zastopniki republiškega izvršnega sveta, sveta za prosveto, znanost in kulturo, Jugoslovske akademije znanosti in umetnosti, Hrvatskega prirodoslovnega društva ter mestnega ljudskega odbora Zagreba.

Konferenca o problemih hidravlike na Jadranu

Split, 23. julija. V Domu jugoslovske vojnne mornarice v Splitu bo od 28. do 30. julija konferenca, na kateri bodo razpravljali o problemih hidravlike na Jadranu. Konferenci bodo prisostvovali strokovnjaki iz naše države kakor tudi predstavniki inštitutov, fakultet in zainteresiranih podjetij iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in mest z jadranske obale. Konferenca se bodo udeležili tudi predstavniki komande Jugoslovske vojnne mornarice. M. L.

Promet turistov v Dubrovniku

Split, 23. julija. V prvih šestih mesecih letošnjega leta je obiskalo Dubrovnik 24.000 turistov s pribl. 98.000 prenočitvami. — V tem času je bilo v Dubrovniku samo 2000 turistov manj, kakor v prvih šestih mesecih lanskega leta. Število domačih turistov je nekoliko padlo, zato pa se je povečalo število tujih turistov.

Poplava v predmestjih Osijeka

Osijek, 23. jul. Ogromna množina podzemeljske donavske vode, visoke od 3 do 4 metrov, se je razlila na površini nad 10.000 ha nezavarovanega in neplodnega področja Boljskega rita. Prodrla je po nekdanji strugi Drave danes do samega osiješkega predmestja Trvdjavice, ki je na levem bregu Drave. Prebila je nasip v širini 25 metrov in prodrla s silno močjo v predmestje, ki ima okoli 300 hiš. Zivila in živinsko krmo so odnesli iz Trvdjavice več včeraj, danes pa se je začelo preseljevati prebivalstvo. Voda je v mestu dosegla višino okoli 1 m. Ponekod prodira od Trvdjavice že v drugo osiješko predmestje Podravlje, ki mu prav tako grozi nevarnost poplave. Prvi valovi te vode so že poplavlili na enem kraju cesto Osijek-Beli Manastir.

Mnogostevilne delovne ekipe delajo neprestano za povečanje nasipa ob tej važni cesti, da je ne bi voda povsem poplavlila.

Položaj v podonavskem odseku je v splošnem zadovoljiv, čeprav je Donava danes narasla za 7 cm višje kakor pa leta 1926, ko je prebila nasipe in povzročila katastrofalno poplavo v Baranji. Ojaneji nasipi so vzdržali. Strokovnjaki so mnenja, da moreje nasipi vzdržati celo nov porast reke, ki se pričakuje nočjo za 10 cm. Zatem bo nastopila doba stagnacije Donave.

Donava se je danes izlila še na enem kraju pri Vukovaru ter je poplavlila mestno žago. Spodnja Ribarska in Nazorjeva ulica, kakor tudi Mestni trg je voda poplavlila več pred nekaj dnevi.

Velik porast Donave pri Bezdanu

Beograd, 23. jul. Donava je ob 6. zjutraj narasla pri Bezdanu na 711 m, kasneje pa še za par centimetrov, tako da je narasla

za 4 cm več kakor kdaj koli v prejšnjih letih. Pri Apatinu je dosegla višino 7,70, pri Bogoevu pa 7,49, pri Iloku 6,47, pri Novem Sadu pa nad 6 metrov. Glavni in pomožni nasipi so dobro vzdržali prvi valovi vode. Davi so tudi od Bogoeva do Novoga Sada izvedli varnostne ukrepe za obrambo pred poplavo. Tako je izredno pripravno stanje zajelo naselja od meje do Novoga Sada v dolžini 170 km. Na nasipih ob Donavi se je davi zbralo več tisoč ljudi in okoli poldrug tisoč vojakov in oficirjev. Na vsakih par sto metrov nasipa je postavljen po en inženir, ki vodi strokovno delo. V vaseh v bližini Donave je pripravljenih najmanj 20.000 kmetov in drugih državljanov, da prisikajo na pomoč, ako bi grozila nevarnost, da bi Donava podrla nasipe. Upadanje Donave se v enem delu toka pričakuje od danes na jutri, vendar pa bo po mnenju strokovnjakov počasno, ker so narasli pritoki v Madžarski.

Poleg Trampuza sta tudi Filipovič in Z. Gabrovšek izpolnila normo za naslov mojstrskega kandidata, isti naslov pa sta potrdila Grosek in Guzel. Direktn vstop na prihodnji šahovski šampionat Slovenije so si priborili Puc, Trampuž in Z. Gabrovšek (Filipovič je namreč vstopil na turnir kot gost), in zvezne polfinalne turnirje pa so se poleg te trojice uvrstili še Grosek, Guzel in Preinfalk.

V predzadnjem kolu ženskega prvenstva Slovenije so bili doseženi sle rezultati: Kokol: Lorenz prekinjeno, Korban: Oster remi, Koren: Primce 1:0, Lenarčič: Švarcer 0:1 in Puc: Štekar 1:0.

PRIHODNJO SREDO naš novi roman:

Pierre La Mure

MOULIN ROUGE

Naročnike in bralce »Slovenske poročevalca« opozarjamo, da bomo v sredo, dne 28. julija, začeli priobčevati v podlistku naš novi roman: »MOULIN ROUGE« (naslov »Rdeči mlin« je povzet po nazivu slovečega pariškega zabavišča).

Roman, ki ga je napisal Pierre La Mure in v slovensčino prevedel prof. Marjan Tavčar, je nadvse pretresljiva zgodba iz življenja velikega francoskega slikarja, Henrija de Toulouse-Lautreca (1864—1901). Na straneh tega romana pa je našel svojo čudovito podobo tudi ves pariški svet v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja z vsem svojim idiličnim ter bučnim in razvrtnim življenjem hkrati. V tem književnem delu najdemo celo galerijo slavnih imen, ob njej pa neštete neznanе osebe, ki so prav tako dajale življenjskemu ritmu tedanjega Pariza svoj pečat.

»MOULIN ROUGE« je roman, ki bo naše bralce neovomno osvojil, saj ga danes bere ves svet.

Kdor se ni naročil »Slovenske poročevalca«, naj to ta k o j postane, da bo lahko redno bral tudi naš novi roman v podlistku.

Toulouse — Lautrec: Lastna karikatura

Rezultati »plebiscita« med igralci Jugoslovske loterije

V drugi polovici preteklega leta so nekateri igralci Jugoslovske loterije javno v časopisu — tudi v našem — predlagali, da Jugoslovska loterija spremeni svoj plan in da zviša število manjših dobitkov, velike pa ukine, oziroma bistveno zmanjša. Direkcija Jugoslovske loterije za LRS je menda prav s temi dopisi dobila pobudo in je v prvih mesecih letošnjega leta razpisala med svojimi igralci anketo, v kateri je med ostalimi postavila naslednji glavni vprašanje: 1. Ali ste zadovoljni z novim načrtom dobitkov in 2. Koliščen naj bi bil po vašem mnenju največji oziroma najmanjši dobitek?

Istočasno s to anketo je Jugoslovska loterija uvedla tudi nov načrt dobitkov, ni pa pri tem uknila premiji za 1.000.000 in 500.000, kakor so to nekateri igralci zahtevali v svojih javnih dopisih. Anketa je trajala do 23. II. t. l. in smo sedaj zvedeli naslednji izid tega svojevrsnega »plebiscita«.

Od nekaj čez 120.000 igralcev Jugoslovske loterije jih je na anketo odgovorilo samo 80%. To je več kot 99% igralcev na anketo sploh ni odgovorilo, čeprav je vsakomur bila dana možnost, da to stori. Ze sam ta slab odziv kaže, da je ogromna večina igralcev z novim planom zadovoljna, ker ni imela k temu nobene pripombe. Od 802 odgovorov jih je bilo 611 takih, ki so zagovar-

Včeraj in danes

Zajeta italijanska ribiška ladja

Koper, 23. julija. — Patruljni čolni narodne zaščite so zasneli v središču nekaj milj od Isole pri prepevovanem lovu v naših teritorialnih vodah italijansko ribiško ladjo »Luciano« iz Chioggie. Ladjo so prepeljali v Koper, kjer se bo mora kapitan zagovarjati pred sodnikom za prekršek. J. L.

Najmodernejša predelovalnica rib na Korčuli

Split, 23. julija. Dne 27. julija na Dan vstaje naroda Hrvatske, bo v Velji Luki na otoku Korčuli otvoritev nove tovarne za predelavo rib podjetja »Jadrana«. Slovesnega spuščanja v pogon tovarne se bodo udeležili predstavniki državne sekretariata za narodno gospodarstvo, ljudski poslanci otoka Korčule in direktorji tovarne naše ribje industrije. Novozgrajena tovarna je najmodernejša predelovalnica rib v naši državi. Med drugim ima tudi hladilnik s kapaciteto 6 vagonov svežih rib in naprave za proizvodnjo ledu. M. L.

Ribiči Komiže so doslej ulovili samo 17 vagonov plave ribe

Split, 23. julija. Ena od najslabših sezon ribolova je prav letošnja. Tako so ribiči in ribičke zadruge v težkem gospodarskem položaju in ne morejo izpolniti svojih obveznosti. Ribiči Komiže z otoka Visa, našega najistresega in najbolj znanege ribiškega mesta na Jadranu, so ulovili doslej 17 vagonov drobne plave ribe. V lanski sezoni, ki tudi ni bila bogata, so ribiči Komiže ulovili v istem času 63 vagonov. l. 1952 45 vagonov, v letu 1951 pa 51

PRVENSTVO SLOVENIJE V SAHU

Puc in Trampuž — zmagovalca

Z zadnjim kolom se je končal večeraj v Ljubljani 4. šahovski šampionat Slovenije.

Rezultati zadnjega kola: Filipovič: Longer 1:0, Šiška: Guzel, ing. Levačič: ing. Čisar in Z. Gabrovšek: Preinfalk remi, Vošpernik: Omladič 1:0, Bavdek: Puc 0:1 in Grosek: Trampuž remi.

Končni vrstni red: Puc in Trampuž po 9,5, Filipovič in Z. Gabrovšek po 8, Grosek in Guzel po 7,5, Preinfalk 7, Šiška in Vošpernik po 6,5, Longer 6, ing. Čisar 4,5, ing. Levačič 4, Omladič 3,5 in Bavdek 3 točke.

Poleg Trampuza sta tudi Filipovič in Z. Gabrovšek izpolnila normo za naslov mojstrskega kandidata, isti naslov pa sta potrdila Grosek in Guzel. Direktn vstop na prihodnji šahovski šampionat Slovenije so si priborili Puc, Trampuž in Z. Gabrovšek (Filipovič je namreč vstopil na turnir kot gost), in zvezne polfinalne turnirje pa so se poleg te trojice uvrstili še Grosek, Guzel in Preinfalk.

V predzadnjem kolu ženskega prvenstva Slovenije so bili doseženi sle rezultati: Kokol: Lorenz prekinjeno, Korban: Oster remi, Koren: Primce 1:0, Lenarčič: Švarcer 0:1 in Puc: Štekar 1:0.

Zastopstvo jugoslovskega švedskih kemikov bo obiskalo Švedsko

Beograd, 23. jul. Dne 1. avgusta bo odpotovalo v Švedsko zastopstvo Zveze sindikatov kemičnih delavcev Jugoslavije, ki ga bo vodil predsednik centralnega odbora Milan Kaiganič. Jugoslovsko sindikalno zastopstvo bo ob tej priliki vnelo obisk švedskih kemikov in delavcev papirne industrije, ki so se mudili letos aprila v Jugoslaviji. Med desetdnevnim obiskom bodo zastopniki našega sindikata kemičnih delavcev obiskali nekaj industrijskih središč, tovarn

vagonov drobne plave ribe. Najbolj bogat lov po vojni je bil leta 1950, ko so ribiči mesta Komiže ulovili v tem času 140 vagonov, in leta 1949, ko je bil dosežen rekorden lov, 192 vagonov drobne plave ribe. M. L.

Izmenjava rudarjev med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo

Beograd, 23. jul. Po sporazumu med sindikati rudarjev Jugoslavije in Zahodne Nemčije bodo letos izmenjali po sto rudarjev med obema državama. Prva skupina 35 nemških rudarjev bo prišla v našo državo 26. julija, medtem ko bosta drugi dve skupini prispeli v avgustu in v začetku septembra. Nemški rudarji se bodo mudili v Jugoslaviji po dva tedna, največ časa pa bodo prebili na odhodu v Opatijo. Naši rudarji bodo obiskali Porurje in Bavarsko meseca avgusta in septembra, prav tako v treh skupinah. Pri tej priliki si bodo ogledali nekaj premovalnikov in rudnikov barvstih kovin

2600 milijonov dinarjev za živilsko industrijo v Hrvaški

Letos in prihodnja leta bodo zgradili, razširili in modernizirali v Hrvaški 24 objektov živilske industrije. Za uresničitev tega programa je določen znesek nad 2 milijardi 600 milijonov dinarjev.

Po planu bodo zgradili 3 klavnice s hladilnicami, in sicer v Splitu, Karlovcu in Bjelovaru, pa tudi objekte za predelavo in konzerviranje živil. Povečale se bodo proizvodne zmogljivosti tovarn za predelavo mesa v bližini Zagreba, v Sesvetih in Petrinju, in sicer z rekonstrukcijo obratovalnih naprav ter instalacijo novih strojev.

Ribiško industrijo bodo modernizirali z napravami za proizvodnjo ledu v kosmičih, ki je za vzdrževanje rib v svežem stanju mnogo primernejši od ledu v kosih. Takšne naprave bodo dobile tovarne v Zadru, Komiži, Šibeniku, Rovlnju in drugih mestih. V Zagrebu bodo zgradili hladilnico, ki bo lahko naenkrat prevzela 2,5 milijonov kilogramov sadja in povrtine.

OB ROBU DOGODKOV

Ukaz o ustavitvi sovražnosti

Osem let trajajočih borbah so francoske in vietnamske čete dobile ukaz o ustavitvi gaja v Indokini

Sajgon, 23. jul. (AFP) Visoko francosko poveljstvo je izdalo ukaz, naj se ustavijo vse ofenzivne akcije proti sovražniku. Ukaz je bil poslan vsem francoskim in vietnamskim enotam v severnem, osrednjem in južnem Vietnamu.

Glavni poveljnik francoskih sil v Indokini general Paul Ely je izdal ukaz, da morajo

Bartolijeva iredentistična aktivnost

Trst, 23. jul. (Tanjug). Po daljšem molčanju se je spet pojavil v javnosti protijugoslovanski odbor za obrambo italijanstva Trsta in Istre, ki ga vodi predsednik tržaške občine Bartoli in za katerega je dokazano, da je nekaterim uslužbenecem fašističnih neredov novembra lani izplačeval precejšnje vsote denarja.

vsa francoska letala na odsekih, kjer so bile operacije, metati letake, s katerimi bodo obvestili vietnamske vojsake, da so dobile francosko-vietnamske sile nalog za ustavitve sovražnosti.

Francosko poveljstvo sodi, da ne bo nikahki težav glede ustavitve vseh sovražnosti v severnem Vietnamu 27. julija.

Dan Lohije 7 državi Utar Pradeš

NEW DELHI, 23. jul. (Tanjug). Socialistična stranka Indije bo 8. avgusta organizirala velike demonstracije v indijski državi Utar Pradeš v okviru gibanja za znižanje namakalnih taks. Druga avgusta bo »Dan Lohije«, ko bodo ponovno zahtevali izpustitev tega socialističnega prvaka.

Računajo z morebitnimi težavami v osrednjem in južnem Vietnamu, kjer so vietnamske enote razkropljene in večkrat zelo daleč od svojih poveljstev.

Sedaj so na posameznih odsekih v Vietnamu še vedno borbe. V severnem Vietnamu so Ho Si Minhove sile izvedle napad v predelu Vietri, 50 km severozahodno od Hanoja. V osrednjem Vietnamu so francosko-vietnamske sile v več spopadih imele izgube. V visokih pobočjih so francosko-vietnamske sile po daljših bojih izpraznile dve oporišči v bližini Keo Rea, 80 km jugo-

vzhodno od Plejkua. V južnem Vietnamu so vietnamske sile napadle francosko-vietnamske izvidniške patrulje.

Trau Van Do odstopil

Sajgon, 23. jul. (AFP). Vietnamska vlada je davi uradno sporočila, da je minister za zunanje zadeve Trau Van Do podal ostavko na svoj položaj. Ostavko je podal osebno predsedniku vlade Ngon Dinh Dijemu. Kakor poročajo, ni hotel ponovno prevzeti svoje dolžnosti, čeprav mu je predsednik Dinh Dijem poslal brzojavko, v kateri mu izražajo popolno zaupanje in ga prosi, naj ponovno prevzame mesto ministra za zunanje zadeve.

Trau Van Do je utemeljil svoj odstop s tem, da se je znašel v nemogočem položaju, da bi preprečil delitev Vietnama. Zato je prosil predsednika vlade, da mu zadovoli dolžnost, na kateri bo mogel več storiti za dobro svoje države.

Izpuščanje ujetnikov

HANOJ, 23. jul. (AFP). Zastopnik vrhovnega francoskega poveljstva je izjavil danes, da bodo vietnamske oblasti izpustile iz ujetništva nad 120 francoskih vojni ujetnikov. Druga skupina 150 ujetnikov bo izpuščena 30. julija v Samsonu.

TITO O ŽENEVSKEM SPORAZUMU

»Prepričan sem, da bodo vsi za mir vneti ljudje in narodi pozdravili v Zenevi doseženi sporazum o premirju v Indokini. Premirje v tej daljni deželi je bilo sklenjeno v trenutkih, v katerih je spopad posebno močno grozil, da bi se razširil in zajel obsežna področja sveta. Zato vidim v ženevskem sporazumu važen prispevek k utrditvi miru v svetu.

Trdno sem prepričan, da je pot miroljubnega obravnavanja spornih vprašanj edina pot, po kateri morajo miroljubni narodi hoditi zmeraj zlasti pa v sedanjih razmerah.

Samo s takšnim nadaljnjim obravnavanjem problemov v Indokini in ostalih neurejenih vprašanj na tem področju in na svetu sploh bo moč zadovoljiti upravičene težnje slehernega naroda po neodvisnosti in enakopravnosti, kakor tudi koristi miru. Čim bolj bodo pri tem upoštevana načela Ustanovne listine OZN, tem bolj bodo sklepi in sporazumi v skladu z njo, da bi vzpostavili na svetu dolgo dobo miru med narodi. Je izjavil uredništvu »Borbe« predsednik republike Tito.

DRUGI IN TRETJI DAN OBISKA NJ. VEL. CESARJA HAILE SELASSIA I.

Predsednik Tito odlikovan z najvišjim etiopskim odlikovanjem

Polaganje venca na grob Neznane junaka na Avali — Slavnostno kosilo v poslopju zveznega izvršnega sveta — Sprejem v Belem dvoru — Ogled vojnega muzeja na Kamegdanu — Obisk Narodnega muzeja — Kosilo v čast uglednega gosta v poslopju Izvršnega sveta LR Srbije — Sve črna predstava v Nar. gledališču

Beograd, 23. dni. (Od našega dopisnika). — Zivljenje v Beogradu je te dni zelo živahno. Ni lokala, ustanove ali zasebnega stanovanja, kjer ne bi govorili o visokih etiopskih gostih, o tem, kje in kako jih bodo lahko ponovno pozdravili, govorijo o prisrčnem sprejemu ob prihodu, skratka, skoraj vsak Beograđan posebej čuti, da je njegova dolžnost pozdraviti drage goste.

To je opaziti vselej, kadar koli etiopski cesar in njegovo spremstvo nameravata obiskati to ali ono zgodovinsko in kulturno znamenitost, kadar koli se izve, da bo opravil ta ali oni vljudnostni obisk, to ali ono vljudnostno dolžnost.

Ze nekaj ur pred napovedanim časom za polaganje venca na grob neznanega junaka na Avali je bilo ob vijugasti asfaltni cesti, ki pelje skozi pokrajino zlaturne barve, ki je značilna za sedanji letni čas, polno ljudi, ki so nestrno pričakovali prihod Njegovega cesarskega veličanstva Haile Selassija I. Vreme se je po nevihti prejšnjega dne izredno popravilo in ozračje je bilo lepo čisto, skoraj nekoliko hladno.

Na Avalo je etiopski cesar prišel nekaj po 10. uri v spremstvu princa Haile Selassija, princese Sable in Sofije Desta, vojnega ministra generala Abbye Abbebe, pravosodnega ministra

Tchafe Teezaz Giorgiusa, zunanjskega ministra Akilou Habte Wolda, opolnomočenega ministra v Beogradu Amdemickela Dessalegna in šefa protokola zunanjskega ministristva Endalkatcheu Makonnena. Po položitvi venca je poveljnik beograjske vojni oblasti generalni podpolkovnik Pavle Jakšić v imenu beograjskega garnizona podaril visokemu gostu lep album s slikami o bitkah za osvoboditev Beograda, ki mu jih je poprej razložil s pomočjo posebej pripravljene zemljevide.

Popoldne je bilo v poslopju izvršnega sveta slavnostno kosilo, ki ga je priredil visokemu gostu predsednik republike maršal Tito. Na kosilu so bili med drugimi tudi predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade s soprogo, podpredsedniki zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Čolaković in Svetozar Vukmanović s soprogi in drugi visoki državni funkcionarji.

Na kosilu sta oba državnika izmenjala zdravici. Zvečer ob 20.30 je maršal Tito s soprogo priredil v Belem dvoru na Dedinju svečan sprejem v čast etiopskega cesarja.

Od večerajšnjega dneva obiska cesarja Etiopije Haile Selassija sta ostala v spominu predvsem dva dogodka, in sicer slavnostni obisk mestnega ljudskega odbora, na katerem mu je predsednik MLO Beograda Djurica Jojkić izročil listino častnega meščana, in obisk tovarne »Ivo-Lola Ribar« v Zelezniku, ki je bil izredno prisrčen.

Ze dolgo pred 10. uro so se začeli zbirati ob pločnikih Študentskega trga meščani, ki so želeli ponovno videti in pozdraviti visokega gosta. Ulica je bila bogato okrašena z zastavami obeh držav, kakor je tudi sicer okrašen ves Beograd, v rokah mnogih čakajočih pa so bile male etiopske zastavice. Tudi poslopje MLO je bilo pripravljeno za obisk visokega gosta, v dvorani pa so se sedeli člani obeh mestnih zborov. Točno ob 10. uri je prišel cesar Haile Selassie s spremstvom. Za njim so prišli tudi visoki jugoslovanski državni funkcionarji. Njegov prihod so vsi navzoči toplo pozdravili. V imenu ljudskega odbora je cesarja pozdravil in ogovoril Djurica Jojkić, ki mu je govoril izročil pergamentno listino v usnjenem toku. Cesar se je za počastitev lepo zahvalil s krajšim govorom, nato pa je izročil Djurici Jojkiću svoje darilo mestnemu ljudskemu odboru Beograda — dva slonova okla na ebenovinastem podstavku, katerega združuje na vrhu zlata krogla. Iz poslopja mestnega ljudskega odbora je cesar Haile Selassie odšel naravnost na Kamegdan, kjer si je ogledal vojni muzej JLA. Kot človek, ki je sam vodil vojni proti italijanski imperialistični armadi, se je cesar živo zanimal za zgodovino naše borbe za svobodo, ki mu jo je razlagal načelnik zgodovinskega oddelka muzeja podpolkovnik Slobodan Radosavljević.

Po Vojnem muzeju si je etiopski suveren ogledal tudi Narodni muzej v Beogradu. Na koncu tega obiska se je cesar Haile Selassie vpisal v spominsko knjigo, upravnika muzeja akademik Veljko Petrović pa mu je izročil v dar bronast dopisni kip Njogoša, delo znanega kiparja Meštrovića.

pa vsaj zahaja v vodilnih italijanskih krogih duh nestrpnosti in da so sistematizacija slovenskih šol, njihovo enakopravno podpiranje le eden izmed elementov pravega humanega evropskega duha.

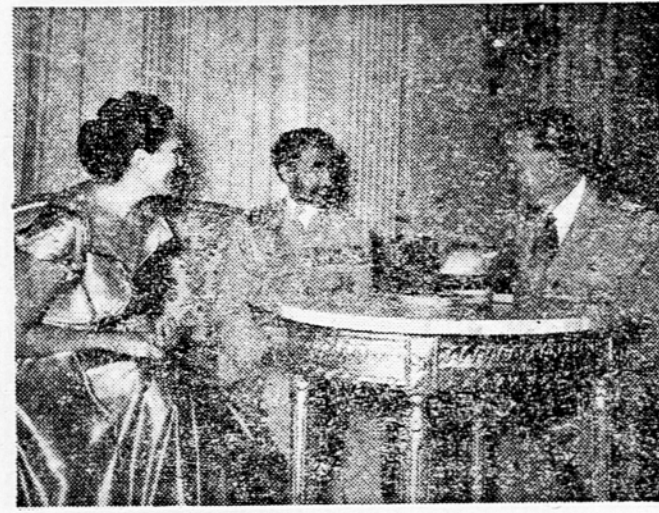
3. Čemu zadrževati še toliko del fašistične zakonodaje, ki naj bi Slovence zadržala v podrejenem socialnem in gospodarskem stanju in čemu ne odstopiti Slovincem iz bogate malhe fašistične dediščine vsaj nekoliko ugrabljenega premoženja, ko ga pa razne nove italijanske organizacije ENALA, ACLIJA in toliko drugih ne morejo dovoljno ne prebaviti in ne stoodstotno izrabiti za splošni dobrobit Slovencev in Italijanov na Tržaškem.

4. Ali se spodobi za italijanski mediteranski duh posnemati Bismarckove sisteme zelo dragega razlaševanja in italijaniziranja slovenske zemlje na Tržaškem. Saj so vse te nove etnične oaze elementov, ki so tuji tej trdi in skopi kraški zemlji, le nekaki začasni etnični bunkerji, ki se kot vsi bunkerji ne morejo trajno obdržati. To ni nobena etnična bonifikacija, to je le pačenje pravega etničnega značaja zemlje in čemu spravljeni v nesrečo te svoje in naše ljudi, ko pa to brezglavo postopanje nima nobene perspektive in že nova napovedana rešitev kaže na bližnji propast takih etničnih maleficijev.

Na Kopskem in v Buščinji je že doslej brez napovedanega recidivnega funkcionarja in brez nadobnih obveznih mednarodnih jamstev teklo življenje vseh treh narodnosti v samoumevni

Nj. Vel. cesar Haile Selassie I. odhaja s spremstvom iz grobnice na Avall

Maršal Tito je v čast etiopskega cesarja priredil intimen sprejem v Belem dvoru

Priznanje zmagovalcu v „tekmi s časom“

Mendes France je poročal parlamentu o poteku pogajanj za ustavitve sovražnosti v Indokini

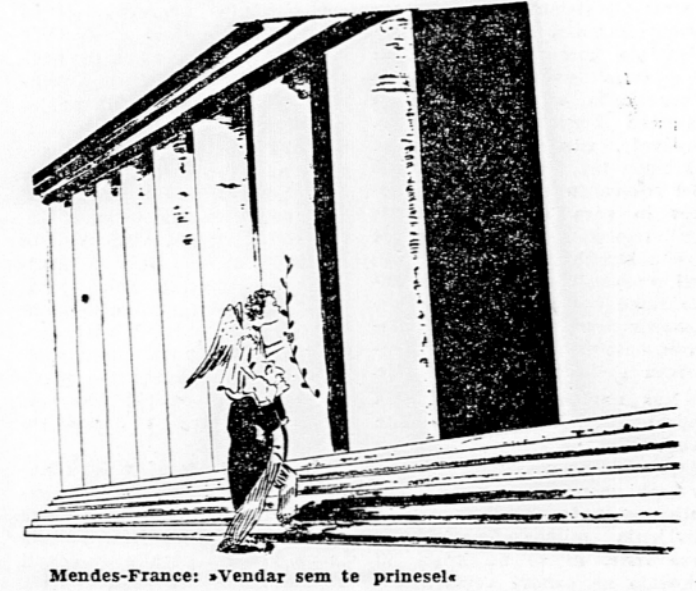
Pariz, 23. jul. (AFP). Predsednik francoske vlade Mendès-France je predložil včeraj parlamentu, kakor je to obljubil v svoji deklaraciji, poročilo o poteku pogajanj za ustavitve sovražnosti v Indokini. Pozdravil so ga s ploskanjem zastopniki vseh parlamentarnih skupin, razen ljudskih republikancev, neodvisnih republikancev in dego-lovskih disidentov. »Nobenih iluzij nimam,« je dejal Mendès-France, »niti ne želim, da bi jih imel kdo drugi o vsebini sklenjenega sporazuma. Njegovo besedilo, čisto kruto, je odraz krutih dejstev. A drugače ni šlo. Mendès-France je nato podal potek samih razgovorov in jih je označil kot »tekmo s časom«.

V nadaljevanju debate, sinoči, socialistični poslanec Charles Lisie in republikansko-socialistični poslanec Gaston Palewski sta izrazila priznanje uspešnemu delu predsednika vlade

Mendès-France na ženevski konferenci. Hkrati sta izrazila upanje, da bodo ženevski razgovori izhodna točka za novo popuščanje napetosti v mednarodnih odnosih.

Sinočnja seja je bila zelo kratka, ker niso bili navzoči prijavljeni govorniki. Prvijo, da so sejo zaključili po sporu, ki je nastal med socialističnim poslancem Edmondom Naegelom in predsednikom narodne skupščine Le Troquerom, ki je tudi član socialistične parlamentarne skupine. Naegel je izrazil začudenje glede na nezavestnost prijavljenih govornikov in njegova pripomba se je baje nanašala na bivšega ministra za zunanje zadeve Georges Bidaulta, ki je bil napovedal svoj govor na jutranji seji. Predsednik skupščine je zaključil sejo, izkoriščajoč pravico, ki mu jo daje poslovnik o sejah narodne skupščine.

Washington, 23. julija. — Agencija »Associated Press« prenaša novico iz Tirane, da je predsednik albanske vlade Enver Hoxha odstopil, kerati pa zahteval od narodne skupščine, naj mandat za sestavo nove vlade zaupa sedanjemu prvemu podpredsedniku Mehmedu Sehuju. Skupščina je to spremembo odobrila. Ob nedavnih prenosih vodstva albanske partije dela so Hoxha izvolili za prvega sekretarja centralnega komiteja.

Mendes-France: »Vendar sem te prinesel« (Karikatura: J. Grabovca)

ZA ZAJAMČENOST PRAVIC TRŽAŠKIH SLOVENCEV!

Italijske, utonila v morju italjskega kmetstva, zavede novo Italijo risorgimento na spolzko idejo o čudežni asimilacijski metodi italijanskega okolja. Te ideje italijanskega »melting pota« — topljenega lonca italijanske kulture, so okužile vse lepe svobodoljubne ideje o združevalni in osvobodilni moči nove Zedinjene Italije. Nova Italija ni znala iz te predpostavke drugega kot kopičiti krivico nad krivico nasproti vsem narodnim manjšinam v mejah Italije. Isto zvrhano mero krivic kot Slovincem so morali prenašati tudi Francozi v dolini Aoste in Nemci v Južnem Tiroolu. Nič ni koristila sosedna stoletna šola tolerance in enakopravnosti vseh različnih narodnosti v Švici, nič socialistična enakopravnost vseh narodnosti v novi Jugoslaviji.

Italija se je pokazala doslej — s fašističnim intermezzom — in pa tudi brez nje — kot popolnoma nesposobna, da bi samostojno, sama od sebe, brez mednarodnih jamstev, postopala enakopravno z narodnimi manjšinami. V kolikor obstoje mednarodne manjšinske obveznosti Italije glede Južnih Tiroolcev, jih italijanske oblasti izpolnjujejo, toda zmeraj le do tiste minimalne mere, ki je ne smejo prekoračiti zaradi sramotnega preloma in posledic nastalih iz kršitve mednarodnih sporazumov.

Tržaški Slovinci bi privolili v novo rešitev tržaškega vprašanja le pod pogojem nadrobno formuliranega sporazuma z bilateralno obveznostjo glede statuta narodnih manjšin. Ze premožnostjo slovenske politične organizacije, izvoljeni slovenski župani in občinski svetovanci formulirali v številnih spomenicah vsem mogočim forumom v dosegani svetovni organizaciji ureditvi glavne sernice za doseg enakopravnosti Slovencev na Tržaškem, da ne bi bile že splošno znane:

1. Slovinci terjajo zopetno uvedbo slovenskega jezika v javno življenje: enakopravnost slovensčine v vseh uradih in ustanovah, enakopravno zaposlitev slovenskih in italijanskih uslužbencev v javni službi sorazmerno po številu prebivalstva. Dvojezičnost izpeljana s širokogrudno pravilnostjo brez zahrbtnih misli nacionalizma na vseh porpiših javnega življenja. Italijanski krogi se morajo otrestiti svoje tradicionalne averzije nasproti dvojezičnosti, ker je pač dvojezičnost le izraz lastne duhovne moči in pravega demokratskega duha v državi.

2. Slovenska šola ni nikako tuje telo v italijanskih državah, ki ga mora organizem italijanskega državnega aparata čimprej izločiti. Slovenske šole so preizkušni kamen, da je že zašel ali

Tako kot doslej nikakor ne sme iti več nevezdno navzdol z etničnimi in gospodarskimi pozicijami tržaških Slovencev. Raznarodovalno ofenzivo in gospodarski razkroj je treba čimprej zavreti. Slovinci v Trstu ne smejo biti prepušteni na milost in nemilost rimskega aparata v Zavezniški vojaški upravi v Trstu. Delno korigirana, večidel pa še ohranjena fašistična zakonodaja, izdana proti Slovincem, mora izginiti v zgodovinske arhive kot sramoten dokument dobe. Vsaka nova tržaška rešitev mora pomesti z dosedanjim neodgovorno samovoljno italijanskih funkcionarjev nasproti Slovincem in prinesiti trdna jamstva mednarodnih obvez za Italijo: Italija mora prenehati s prakso, ki so jo najrazličnejše italijanske vlade izvajale od l. 1866 naprej proti benečkim Slovincem in Hrvatim v Julijski Krajini in sedaj proti Slovincem pod Italijo in preko svojih funkcionarjev proti Slovincem na Tržaškem. Jamstva v retoričnih izjavah pred rimskim parlamentom so se doslej izkazala kot puha in prazna in so izgubila svojo veljavo že takrat, ko so jih beležili parlamentarni stenografi. Morda so sanje o pretekli veličini rimskega imperija, ali pa ugotovitve, da so razna germanska barbarska plemena Gotov, Langobardov in tolikih drugih, redko posejana po vodilnih okuatorskih mestih srednjeveške

priredil etiopskemu gostu v čast slavnostno kosilo, ki se ga je udeležil tudi predsednik republike maršal Tito.

Obe vnukinji cesarja, princesi Sofija in Sable Desta, sta bili gostinji na intimnem kosilu, ki jima ga je priredila soproga predsednika republike Jovanka Broz in ki so se ga udeležile še Pepca Kardeljeva, Slavka Ranković in Marija Vilfan. Popoldne si je princ Sahle Selassie ogledal filmsko mesto v Košutnjaku, obe princezi pa sta obiskali beograjski etnografski muzej, kjer sta bili več kot eno uro. Upravnik muzeja Mitar Vlahović jima je ob tej priložnosti podaril lepe piroteksne preproge, dele srbske ženske narodne noše in prelepo vezeno brišačo.

Njegovo Veličanstvo cesar Haile Selassie pa je s svojim ožjim spremstvom obiskal tovarno »Ivo-Lola Ribar« v Zelezniku. Spremljala sta ga podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović-Tempo in član zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek. Pred upravnim poslopjem tovarne je bilo zbranih veliko številno delavcev druge izmene, ki je ravno tedaj končalo delo. Cesar je prispel nekaj pred pol 6. uro. Pozdravilo ga je glasno ploskanje in vzklikanje. V spremstvu vodstva tovarne je odšel v salon, kjer ga je uradno pozdravil predsednik upravnega odbora Milorad Ukelić, ki mu je tudi izročil album s slikami o izgradnji tovarne. V svoji zahvali je cesar med drugim dejal: »Se pred odhodom iz Etiopije sem vedel, da bom v Jugoslaviji prijateljsko sprejet. Toda sedaj lahko povem, da je sprejem presegel pričakovanja in da sem navdse prijeto presenečen.«

Nato mu je predsednik delavskega sveta podaril ekscentrično stiskalnico s pritiskom 5 ton in popolno garnituro kijučavnicaškega orožja, oboje izdelek tovarniške industrijske šole. Zaprosil je cesarja, naj darilo izroči mladim etiopskim delavcem. Cesar Haile Selassie se je tudi za to darilo lepo zahvalil in povedal, da imajo v Etiopiji tudi posebno šolo za mlade delavce, ki jim bo izročil darilo. Nato so si gostje ogledali livarno in montažni oddelek tovarne. Ko je bil cesar Haile Selassie že pri izhodu iz montažnega oddelka, se je ustavil pri večji skupini delavcev, ki je za trenutek nehala delati. V trenutku je po veliki dvorani zagrmel aplavz, ki je preglasil celo hrušč strojev. Pozdrav je cesarja tako razveselil, da je dal roko najbližjim delavcem okoli sebe. Navdušenje, ki je pri tem nastalo, je nepopisno. Od tega trenutka pa do tedaj, ko je po podpisu v spominsko knjigo cesar sedel v avtomobil in se odpravil, je bilo slišati en sam neprekinjen oglušujoč aplavz.

Zvečer je etiopski suveren v spremstvu maršala Tita in njegove soproge Jovanke Broz prisostvoval slavnosti predstavi v Narodnem gledališču. A. E.

Govor Borisa Kraigherja

Sin padlega borca izročila na slavnostni tribuni predsedniku Mihi Marinku lep šopek belokranjskih cvetic. Poleg predsednika je tudi generalpolkovnik Kosta Nagy.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Načelo neodvisnosti — ena osnovnih točk nepisane ustave v času narodne osvobodilne borbe

Eno prvih načel, ki je postalo takorekoč pogoj za sodelovanje vsakega posameznega delovnega človeka v novo Jugoslavijo v narodnoosvobodilni borbi, je bilo načelo brezkompromisne in neizprosne borbe za suverenost in neodvisnost narodov Jugoslavije. To je načelo, ki je postalo eno osnovnih točk »magnaee cartae«, nepisane ustave jugoslovanskih narodov v toku narodnoosvobodilne borbe.

Danes lahko rečemo, da je to osnovno načelo ostalo tudi po zmagi, tudi v toku desetih let od črnomeljkega zasedanja Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, načelo, ki se ga nova Jugoslavija brezpogojno drži. Zato je ostala njena zunanja politika ves čas izredno dosledna in načelna. Zato je nova Jugoslavija tudi pridobivala vedno večje simpatije v svoji nezgodni dohodnosti. S to doslednostjo in borbenostjo je delovno ljudstvo nove Jugoslavije pridobivalo v času narodnoosvobodilne borbe vse večje simpatije v antifašističnih delovnih množicah celega sveta. Te simpatije je obdržalo tudi v desetih povojnih letih in simpatije za novo Jugoslavijo so se tudi v teh letih vse bolj razvijale in utrjevale.

Borba za ohranitev načela neodvisnosti nove Jugoslavije in sodelovanja z državami Balkana, Srednje Evrope in zapadnega sveta sploh na temelju popolnega nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav, seveda ni lahka stvar in zahteva vztrajne budnosti proti vsem mogočim mahinacijam raznih imperialističnih klik, ki skušajo svo-

Kompromisna rešitev tržaškega vprašanja pomeni za nas resničen doprinos in žrtev za utrjevanje miru v svetu

Če se danes nova Jugoslavija skuša sporazumeti s Italijo na bazi letnih STO, se ona s tem prav nič ne odrekla niti svojih pravic na te teritorije, niti svojega načela dosledne borbe za samostojnost in neodvisnost ter doslednega načela nevmešavanja v notranje zadeve tujih dežel. To je samo trenutno edina realna pot, ki more na tem področju ustvariti pogoje nemotene razvoja naprednih, demokratičnih, miroljubnih sil, ki more ljudskim množicam teh področij omogočiti svobodno borbo za uveljavljanje svoje moči, svobodno borbo za utrjevanje ali napredka, miru in demokracije.

To pa seveda samo pod pogojem, da uspe takšna rešitev tržaškega vprašanja, ki bo omogočila razvijanje normalnih dobrih sosedskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Brž ko bi kompromisna rešitev bila takšna, da bi dajala hrano iredentističnim, šovinističnim, imperialističnim tendencam italijanske reakcije in čim bi bila rešitev takšna, da ne bi dajala zadostne garancije za demokratičen razvoj, za svobodno udeleževanje ljudskih množic na tem področju in za svobodno kulturno in gospodarsko življenje slovenskega naroda na tem področju, potem bi bil seveda takšen kompromis brez koristi in za jugoslovanske narode nesprejemljiv. Takšen kompromis seveda niti ne bi bil kompromis, ampak bi bil diktat proti svobodni državi, bi bil diktat, ki ne bi bil v skladu z osnovnim načelom politike jugoslovanskih narodov, z osnovnim načelom, ki je postalo eno osnovnih točk magnaee cartae jugoslovanskih narodov, načelom popolnega priznavanja neodvisnosti in suverenosti nove Jugoslavije ter njene enakopravnosti z drugimi deželami.

Vidiljevskim kričanjem, ki v Trstu vpijejo o izdajstvu nove

preseneča. Za temi »malenkostmi« tudi načelo naše politike, načelo nevmešavanja v notranje zadeve sosednih dežel, načelo, ki v sebi vključuje načelo medsebojnega spoštovanja med narodi in načelo enakopravnosti. To pa je seveda načelo, ki je za nekatere megalomane italijanskega šovinizma od nekdanje nesprejemljivo, saj Italijanski imperialisti jasno ne mislijo na narod in zato ne morejo priznati načela enakopravnosti med narodi in zlasti ne morejo priznati enakopravnosti jugoslovanskim narodom. Toda mislim, da v imenu nas vseh lahko izjavim, da ostajamo zvesti osnovnemu načelu, ki je vodilo naše narodnoosvobodilno borbo, načelu enakopravnosti in spoštovanja med narodi in da bomo zaradi tega sposobni za ceno največjih žrtev braniti vsak napad, preprečevati vsak ukrep, ki bi pomenil žalitev za naše narode. Pripravljeni smo na največje žrtev, pripravljeno začasno deliti teritorije, ki so po vsej pravici v celoti naši, pripravljeno na vse to v interesu miru, v interesu odpravljanja žarišč vojne nevarnosti, v interesu ustvarjanja pogojev za razvijanje naprednih demokratičnih in socialističnih sil v Evropi. Toda kot so naši narodi odgovorili vedno doslej odločno in načelno, tako bodo odgovorili tudi sedaj proti vsakemu poizkusu, proti vsakemu ukrepu, ki bi gazil načelo enakopravnosti med narodi, ki bi žalil jugoslovanske narode in s tem preprečeval možnost razvoja dobrih in mirnih odnosov med sosednimi državami, konkretno med Italijo in Jugoslavijo.

Kompromisna rešitev tržaškega vprašanja pomeni za jugoslovanske narode resničen doprinos, resnično žrtev za utrjevanje miru v svetu. Jugoslovanski narodi s tem kompromisom začasno prepuščajo daljnje bodočnosti reševanje vprašanj, ki so življenjske važnosti za naše narode. Drugi partner, italijanski narod s tem kompromisom ničesar ne žrtvuje — tam žrtvujejo samo imperalisti nekaj svojih zahtev, do katerih nimajo nobenih pravic. Če mi kljub temu pristajamo na žrtev, s tem dokazujemo svojo odločnost napraviti vse, da osiguramo mir, in svojo globoko vero v zmago resnice in pravice, ki mora v bližnji bodočnosti začeti svojo

zmagovito pot tudi v Italiji. Ker verujemo v te napredne sile, ker verujemo v socialistično bodočnost Italije, smo pripravljeni na časovne žrtev in zato tudi na kompromis.

Tudi za prebivalce cone A je ta kompromis koristen, ker jim odpira nove perspektive razvoja naprednih, socialističnih sil v tem delu Evrope. Zadrževanje v nedogled današnjega stanja močno otežuje razvoj naprednih sil. Samo današnja nemogoča situacija v coni A dopušča Vidaliju in ostalim tržaškim komunističnim führungern, da zavajajo tržaški proletarijat v nacionalistično, šovinistično borbo in v službo najnesramnejšim predstavnikom italijanskega fašizma in imperializma. Samo ta situacija, samo ta šovinistična zamegljenost današnjih Tržačanov dopušča, da more Vidali skriviti pod parolo borbe za STO svoje službo italijanskemu imperializmu. Tako organizira štrajk — ne morda proti prihodu Italije v Trst, ampak proti prepuščanju Kopra Jugoslaviji. Kje je tu še kaka doslednost? Kako je mogoče, da tako očitni prevrali naseže tržaški proletarijat? Samo zato je to mogoče, ker nejasna situacija Trsta megli jasnost socialistične perspektive. Samo zato Togliattijevi in Nennijski kominformisti v sami Italiji danes ne vodijo dosledne socialistične politike, ampak v vprašanju Trsta tekmujejo z italijanskim imperializmom v razpihanju šovinizma in nacionalizma.

Kompromis bo resno preprečil možnost takih prevral in bistveno pripomogel delovnemu ljudstvu Italije, da najde pravo smer svoje borbe. Tudi to je eden od bistvenih razlogov, zakaj smo danes za kompromis, dokler je ta seveda v mejah, ki osigurajo takšno perspektivo.

Temu osnovnemu načelu socialistične zunanje politike, ki je v narodnoosvobodilni borbi postalo last širokih delovnih množic jugoslovanskih narodov, smo torej tudi v vprašanju Trsta ostali zvesti. Tako kot smo se za neodvisnost, suverenost in enakopravnost Jugoslavije borili pod najtežjimi pogoji v času narodnoosvobodilne vojne, tako bomo znali tudi v bodoče to načelo socialistične zunanje politike braniti z vsemi svojimi silami in pripravljeno smo na vse težave v premagovanju ovir na tej poti tudi v bodočnosti.

Načelo enotnosti delovnega ljudstva ne dopušča nobene strankarske razcepljenosti

Drugo načelo, ki je v toku narodnoosvobodilne borbe postalo v zavesti najbolj širokih ljudskih množic, v zavesti borcev partizanov predpogoj vsakega uspeha, je načelo enotnosti delovnega ljudstva, ki ne dopušča nobene strankarske razcepljenosti, ne dopušča nobenih grup v naprednem gibanju, ki bi se formalne pod zastavami raznih svetovnih nazorov, verskih čustev in podobno. Ravno ta strankarska razcepljenost je bila eden osnovnih vzrokov, ki so omogočili reakcionarnim krogom stare Jugoslavije, da so na osnovi neenotnosti delovnega ljudstva lahko vodili svojo protiljudsko politiko in pripeljali narode Jugoslavije v katastrofo v aprilu leta 1941.

Ko so prvi borec prišel za puške in ko so se jim v toku narodnoosvobodilne borbe pridruževali vse novi in novi borci, teh ni nihče spraševal za

smelnosti in cerkve ne more igrati nobene vloge več. Čim bolj se razvija naša nova socialistična demokracija, čim bolj se razvija sistem delavskega samoupravljanja, čim bolj se uveljavlja komunizem, čim bolj se uveljavlja načelo družbenega upravljanja na vseh področjih javnega življenja — kulture, prave, zdravstva, socialnega skrbstva itd., tem jasneje je, da pri reševanju teh vprašanj cerkve in vera nimata kaj opraviti, tem jasneje postaja, da je vsaka strankarska razcepljenost pri reševanju teh vprašanj lahko samo ovira za posledno reševanje prečihtih vprašanj v interesu delovnega ljudstva, v interesu socialistične Jugoslavije.

Naš novi socialistični način upravljanja, tudi nove oblike socialistične demokracije nam dajejo danes vse možnosti, da v borbi za reševanje vsakodnevnih vprašanj našega družbenega življenja mimogrede točemo vse tiste, ki so neiskrni, ki skušajo na osnovi verskih čustev vnašati neenotnost in razdor v naše borbene vrste. Vsako pretiravanje nevarnosti politične vloge religije je zato škodljivo, razbijajoče in daje hrano ostankom reakcionarne duhovščine, reakcionarnim krogom sploh in raznim zunanjim agenturam za njihovo razbijajočo akcijo. Jasno moramo zato razlikovati vprašanje verskih čustev od aktivnosti reakcionarne duhovščine.

To smo razlikovali vedno in zato smo tudi tu uspešni. Današnja stopnja v razvoju naše socialistične demokracije ponovno olajšuje to razlikovanje in daje nove možnosti v borbi za enotnost delovnega ljudstva in za preprečevanje vsake aktivnosti na osnovi raznih verskih prepričanj ali stare strankarske razcepljenosti.

Načelo enotnosti delovnega ljudstva je takorekoč spravilo vprašanje strankarske razcepljenosti, vprašanje večstrankarskega sistema z dnevnega reda. Danes, razen nekaj bednih ostankov, ki se ne morejo živeti v naš družbeni sistem, o tem nihče več ne razmišlja.

Tudi načelo popolne politične enotnosti delovnega ljudstva, načelo onemogočanja vsakega vnašanja strankarske razcepljenosti v ljudske množice, ki se je v procesu naše narodnoosvobodilne borbe tako odločno utrnilo v zavesti delovnih množic, je torej ohranilo vso svojo upravičenost do današnjih dni, je postalo aksiom naše socialistične družbe.

Sistem socialističnega upravljanja na vseh področjih našega življenja, v gospodarstvu, socialni politiki, zdravstvu, šolstvu,

smelnosti in cerkve ne more igrati nobene vloge več. Čim bolj se razvija naša nova socialistična demokracija, čim bolj se razvija sistem delavskega samoupravljanja, čim bolj se uveljavlja komunizem, čim bolj se uveljavlja načelo družbenega upravljanja na vseh področjih javnega življenja — kulture, prave, zdravstva, socialnega skrbstva itd., tem jasneje je, da pri reševanju teh vprašanj cerkve in vera nimata kaj opraviti, tem jasneje postaja, da je vsaka strankarska razcepljenost pri reševanju teh vprašanj lahko samo ovira za posledno reševanje prečihtih vprašanj v interesu delovnega ljudstva, v interesu socialistične Jugoslavije.

Naš novi socialistični način upravljanja, tudi nove oblike socialistične demokracije nam dajejo danes vse možnosti, da v borbi za reševanje vsakodnevnih vprašanj našega družbenega življenja mimogrede točemo vse tiste, ki so neiskrni, ki skušajo na osnovi verskih čustev vnašati neenotnost in razdor v naše borbene vrste. Vsako pretiravanje nevarnosti politične vloge religije je zato škodljivo, razbijajoče in daje hrano ostankom reakcionarne duhovščine, reakcionarnim krogom sploh in raznim zunanjim agenturam za njihovo razbijajočo akcijo. Jasno moramo zato razlikovati vprašanje verskih čustev od aktivnosti reakcionarne duhovščine.

To smo razlikovali vedno in zato smo tudi tu uspešni. Današnja stopnja v razvoju naše socialistične demokracije ponovno olajšuje to razlikovanje in daje nove možnosti v borbi za enotnost delovnega ljudstva in za preprečevanje vsake aktivnosti na osnovi raznih verskih prepričanj ali stare strankarske razcepljenosti.

Načelo enotnosti delovnega ljudstva je takorekoč spravilo vprašanje strankarske razcepljenosti, vprašanje večstrankarskega sistema z dnevnega reda. Danes, razen nekaj bednih ostankov, ki se ne morejo živeti v naš družbeni sistem, o tem nihče več ne razmišlja.

Tudi načelo popolne politične enotnosti delovnega ljudstva, načelo onemogočanja vsakega vnašanja strankarske razcepljenosti v ljudske množice, ki se je v procesu naše narodnoosvobodilne borbe tako odločno utrnilo v zavesti delovnih množic, je torej ohranilo vso svojo upravičenost do današnjih dni, je postalo aksiom naše socialistične družbe.

Sistem socialističnega upravljanja na vseh področjih našega življenja, v gospodarstvu, socialni politiki, zdravstvu, šolstvu,

smelnosti in cerkve ne more igrati nobene vloge več. Čim bolj se razvija naša nova socialistična demokracija, čim bolj se razvija sistem delavskega samoupravljanja, čim bolj se uveljavlja komunizem, čim bolj se uveljavlja načelo družbenega upravljanja na vseh področjih javnega življenja — kulture, prave, zdravstva, socialnega skrbstva itd., tem jasneje je, da pri reševanju teh vprašanj cerkve in vera nimata kaj opraviti, tem jasneje postaja, da je vsaka strankarska razcepljenost pri reševanju teh vprašanj lahko samo ovira za posledno reševanje prečihtih vprašanj v interesu delovnega ljudstva, v interesu socialistične Jugoslavije.

Naš novi socialistični način upravljanja, tudi nove oblike socialistične demokracije nam dajejo danes vse možnosti, da v borbi za reševanje vsakodnevnih vprašanj našega družbenega življenja mimogrede točemo vse tiste, ki so neiskrni, ki skušajo na osnovi verskih čustev vnašati neenotnost in razdor v naše borbene vrste. Vsako pretiravanje nevarnosti politične vloge religije je zato škodljivo, razbijajoče in daje hrano ostankom reakcionarne duhovščine, reakcionarnim krogom sploh in raznim zunanjim agenturam za njihovo razbijajočo akcijo. Jasno moramo zato razlikovati vprašanje verskih čustev od aktivnosti reakcionarne duhovščine.

To smo razlikovali vedno in zato smo tudi tu uspešni. Današnja stopnja v razvoju naše socialistične demokracije ponovno olajšuje to razlikovanje in daje nove možnosti v borbi za enotnost delovnega ljudstva in za preprečevanje vsake aktivnosti na osnovi raznih verskih prepričanj ali stare strankarske razcepljenosti.

Načelo enotnosti delovnega ljudstva je takorekoč spravilo vprašanje strankarske razcepljenosti, vprašanje večstrankarskega sistema z dnevnega reda. Danes, razen nekaj bednih ostankov, ki se ne morejo živeti v naš družbeni sistem, o tem nihče več ne razmišlja.

Tudi načelo popolne politične enotnosti delovnega ljudstva, načelo onemogočanja vsakega vnašanja strankarske razcepljenosti v ljudske množice, ki se je v procesu naše narodnoosvobodilne borbe tako odločno utrnilo v zavesti delovnih množic, je torej ohranilo vso svojo upravičenost do današnjih dni, je postalo aksiom naše socialistične družbe.

Sistem socialističnega upravljanja na vseh področjih našega življenja, v gospodarstvu, socialni politiki, zdravstvu, šolstvu,

smelnosti in cerkve ne more igrati nobene vloge več. Čim bolj se razvija naša nova socialistična demokracija, čim bolj se razvija sistem delavskega samoupravljanja, čim bolj se uveljavlja komunizem, čim bolj se uveljavlja načelo družbenega upravljanja na vseh področjih javnega življenja — kulture, prave, zdravstva, socialnega skrbstva itd., tem jasneje je, da pri reševanju teh vprašanj cerkve in vera nimata kaj opraviti, tem jasneje postaja, da je vsaka strankarska razcepljenost pri reševanju teh vprašanj lahko samo ovira za posledno reševanje prečihtih vprašanj v interesu delovnega ljudstva, v interesu socialistične Jugoslavije.

Naš novi socialistični način upravljanja, tudi nove oblike socialistične demokracije nam dajejo danes vse možnosti, da v borbi za reševanje vsakodnevnih vprašanj našega družbenega življenja mimogrede točemo vse tiste, ki so neiskrni, ki skušajo na osnovi verskih čustev vnašati neenotnost in razdor v naše borbene vrste. Vsako pretiravanje nevarnosti politične vloge religije je zato škodljivo, razbijajoče in daje hrano ostankom reakcionarne duhovščine, reakcionarnim krogom sploh in raznim zunanjim agenturam za njihovo razbijajočo akcijo. Jasno moramo zato razlikovati vprašanje verskih čustev od aktivnosti reakcionarne duhovščine.

To smo razlikovali vedno in zato smo tudi tu uspešni. Današnja stopnja v razvoju naše socialistične demokracije ponovno olajšuje to razlikovanje in daje nove možnosti v borbi za enotnost delovnega ljudstva in za preprečevanje vsake aktivnosti na osnovi raznih verskih prepričanj ali stare strankarske razcepljenosti.

Načelo enotnosti delovnega ljudstva je takorekoč spravilo vprašanje strankarske razcepljenosti, vprašanje večstrankarskega sistema z dnevnega reda. Danes, razen nekaj bednih ostankov, ki se ne morejo živeti v naš družbeni sistem, o tem nihče več ne razmišlja.

Tudi načelo popolne politične enotnosti delovnega ljudstva, načelo onemogočanja vsakega vnašanja strankarske razcepljenosti v ljudske množice, ki se je v procesu naše narodnoosvobodilne borbe tako odločno utrnilo v zavesti delovnih množic, je torej ohranilo vso svojo upravičenost do današnjih dni, je postalo aksiom naše socialistične družbe.

Sistem socialističnega upravljanja na vseh področjih našega življenja, v gospodarstvu, socialni politiki, zdravstvu, šolstvu,

Hčerka padlega borca izročila po končanem govoru predsedniku Izvršnega sveta LRS Borisu Kraigherju šopek cvetic.

Po slavnostni seji Ljudske skupščine LRS so odšli poslanci in gostje v Zieb. — Na čelu sprejema so bili Miha Marinko, Boris Kraigher, generalpolkovnik Kosta Nagy, dr. Marjan Brečelj, člani Izvršnega sveta LRS, zvezni in republiški poslanci ter drugi.

sosednimi deželami, ampak da jim je edini smoter ustvarjati zmedo, ustvarjati nejasen položaj, ustvarjati nesigurnost, ustvarjati situacijo, v kateri lahko v kalnem ribarju razni imperialisti, zato pač kričijo in se ne marajo sprizniti z mislijo, da bi mogli priti v položaj, ko bodo morali reševati svoje notranje probleme in ko se njihovi pripadniki ne bodo več zadovoljevali s kričanjem o jugoslovanski napadalnosti in jugoslovanskem nacionalizmu.

Tistim pa, ki nam skušajo očitati, da smo trmastri in nepopustljivi, da onemogočamo rešitev zaradi nekih malenkosti, moramo odgovoriti, da tudi to njihovo tarjanje razumemo in da nas tudi to njihovo stokanje ne

strank so se morali takšni poizkusi vedno razkinkati kot poizkusi ustvarjanja pete kolone v vseljudskem množičnem gibanju in tako so v toku borbe morali razni Rožmani nujno zaključevati svojo pot kot neposredni pomagači okupatorja in se s tem razkinkati kot narodni izdajalci. V povojnih letih so se stalno razkinkovali, predvsem kot predstavniki, predvsem kot orodje raznih imperialističnih agentur v borbi za slabitev notranje odpornosti narodov Jugoslavije. Kot orodje vatikanske politike so nujno postajali krogi današnje italijanske imperialistične agenture v Italiji, ki so skušali slabiti mednarodni vpliv Jugoslavije s tem, da so skušali kazati na neko notranjo

smelnosti in cerkve ne more igrati nobene vloge več. Čim bolj se razvija naša nova socialistična demokracija, čim bolj se razvija sistem delavskega samoupravljanja, čim bolj se uveljavlja komunizem, čim bolj se uveljavlja načelo družbenega upravljanja na vseh področjih javnega življenja — kulture, prave, zdravstva, socialnega skrbstva itd., tem jasneje je, da pri reševanju teh vprašanj cerkve in vera nimata kaj opraviti, tem jasneje postaja, da je vsaka strankarska razcepljenost pri reševanju teh vprašanj lahko samo ovira za posledno reševanje prečihtih vprašanj v interesu delovnega ljudstva, v interesu socialistične Jugoslavije.

Naš novi socialistični način upravljanja, tudi nove oblike socialistične demokracije nam dajejo danes vse možnosti, da v borbi za reševanje vsakodnevnih vprašanj našega družbenega življenja mimogrede točemo vse tiste, ki so neiskrni, ki skušajo na osnovi verskih čustev vnašati neenotnost in razdor v naše borbene vrste. Vsako pretiravanje nevarnosti politične vloge religije je zato škodljivo, razbijajoče in daje hrano ostankom reakcionarne duhovščine, reakcionarnim krogom sploh in raznim zunanjim agenturam za njihovo razbijajočo akcijo. Jasno moramo zato razlikovati vprašanje verskih čustev od aktivnosti reakcionarne duhovščine.

To smo razlikovali vedno in zato smo tudi tu uspešni. Današnja stopnja v razvoju naše socialistične demokracije ponovno olajšuje to razlikovanje in daje nove možnosti v borbi za enotnost delovnega ljudstva in za preprečevanje vsake aktivnosti na osnovi raznih verskih prepričanj ali stare strankarske razcepljenosti.

Načelo enotnosti delovnega ljudstva je takorekoč spravilo vprašanje strankarske razcepljenosti, vprašanje večstrankarskega sistema z dnevnega reda. Danes, razen nekaj bednih ostankov, ki se ne morejo živeti v naš družbeni sistem, o tem nihče več ne razmišlja.

Tudi načelo popolne politične enotnosti delovnega ljudstva, načelo onemogočanja vsakega vnašanja strankarske razcepljenosti v ljudske množice, ki se je v procesu naše narodnoosvobodilne borbe tako odločno utrnilo v zavesti delovnih množic, je torej ohranilo vso svojo upravičenost do današnjih dni, je postalo aksiom naše socialistične družbe.

Patrulja starih partizanov na odhodu.

ČUDOVITO LEPO JE BILO

Kako je bilo v Beli krajini? Lepo, čudovito lepo! Tako mi bodo zagotovo pritrčili vsi udeleženci veličastnih praznovanj v Beli krajini. V sredo je bila Bela krajina vsa praznična; saj so nas povsod pozdravljali slavoloki, visoki mlaji, okrašene pobjeljene hiše, zastave, cvetje in radostna partizanska pesem. Sonce je v teh dneh tako lepo sijalo nad belokranjsko pokrajino, kot da bi se narava praznovala z Belokranjci. Čudovito vreme je bilo.

Ob njem se je zbralo okrog 5.000 ljudi. Z vseh strani so prišle patrolje starih partizanskih borcev. Koliko toplih, pridržnih srečanj smo videli tu.

»Jože!«, »Zmago, a si res Tili Sledil je krepak objem, poljub, radostno snidenje. Lesketajoče solze sem videl v obeh obeh. In oba sta bila priletna možakarja, v stari partizanski uniformi.

Ob spomeniku sta sedeli materi dveh padlih narodnih herojev: Martina Južine in Jankota Brodarica. Mati heroja Južine, ženica s črno naglavno ruto, izpod katere so ji silile kot srebro sivi lasje, je plakala. Ze pred svečanostjo, a tudi ves čas, ko je poslušala govornike, ki so pripovedovali o legendarnem pohodu XIV. divizije in o njenih junakih. Solze so ji lile po zoranem licu. A ko ji je nekdanji komisar XIV. divizije polnaše nove države. Dom prosveče — tu je pred 10 leti zasedal SNOS. Po mestu in gričih okrog njega pa je še več stavb, kjer so bili razni njegovi organi. Tako so odkrili ploščo na stavi, kjer je deloval gospodarski odsek pri Predsedstvu SNOS-a. V mali hišici pod glavno cesto sta odkrila ploščo državnih sekretariat za notranje zadeve in pravosodje. Sredi mesta so na lepi svečanosti, na kateri so se zbrali zastopniki Narodnih bank iz vse Slovenije in mnogo prebivalcev Crnomolja, odkrili spominsko ploščo Denarnemu zavodu Slovenije.

V skromni, a prijazni hišici ob cesti, ki vodi na črnomeljski kolodvor, je zadnjih 5 mesecev pred osvoboditvijo deloval znanstveni inštitut pri predsedstvu SNOS. Od tu se je preselil v Ljubljano, sem pa iz barak na Rogu, iz gozdov ob Kolpi. Tam je skupaj s partizansko vojsko doživljal krvave borbe in obenem opravljal znanstveno delo. To je edinstveni primer v Jugoslaviji in tudi v svetu.

V grapah in gozdovih ter porušeni barakah ne moremo več odkrivati spominskih plošč v spomin na delo inštituta. Zato so jo odkrili v sredo na hiši, kjer je ta deloval nazadnje. Važno poslanstvo je opravljal ta predhodnik današnjih znanstvenih ustanov. V roških gozdovih so ga januarja 1944 ustanovili na pobudo Borisa Kidriča. Njegov direktor, današnji rektor univerze dr. Franc Zwitter, je v otvoritveni besedi tako živo in toplo orisal težko, naporno, važno delo te naše znanstvene ustanove.

Dve važni nalogi je opravljal inštitut. Prva: proučeval je zgodovino narodnoosvobodilne

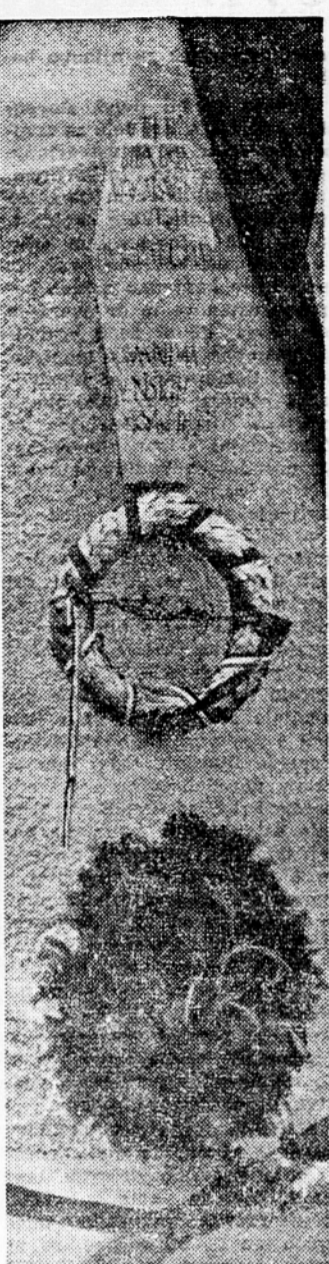
štitu za narodnostna vprašanja — institucijah, ki so izšle iz našega partizanskega znanstvenega inštituta. Toda...

»Mar Slovenci res nimamo nobenih drugih znanstvenikov, kot samo te, ki so delali v našem inštitutu?« Tako so se glasno spraševali Belokranjci, ki so bili na otvoritvi. Videli niso namreč nobenega zastopnika slovenske kulture, naših številnih znanstvenih inštitutov, univerze, Slovenske akademije znanosti in umetnosti. In Belokranjci si niso mogli niti zamisliti, da bi na tako proslavo ne bilo nobenega. Pričakovali so, da bodo vsaj sedaj ostali naši znanstveni delavci, univerzitetni profesorji in drugi znanstveniki, ki so takrat, ko je deloval inštitut v gozdovih, v snegu in nezakurjenih barakah, varno delali v toplih laboratorijih in bibliotekah ter predavali v zakurjenih predavalnicah, prišli semkaj in dali priznanje tem svojim poštvovalnim tovarišem, tej naši tako pomembni znanstveni ustanovi. A ni bilo niti enega. Zakaj? Naši pravniki so prišli v izredno velikem številu na Suhor k odkritju spominske plošče. Tudi slovensko zdravniško društvo je lahko poslalo svoje predstavnike in v enec na odkritje spominske plošče na bolnišnici v Kanjizarci. Zavedajo se pač pomembnosti tega, kar se je ustvarjalo, gradilo in razraščalo v narodnoosvobodilni borbi. A kulturniki in znanstveniki? Le kakšno opravilo bodo našli?

»Videl sem že mnogo vojakov, ljudi, ki so jim bili šteti zadnji trenutki življenja. Toda tako mirnega, tako zbranega, nasmejanega obraza, kot sem ga videl pri komandantu Stanetu še nisem zasledil med ljudmi, ki so že zapisani smrti. S sedemnajstimi težkimi ranami so ga pripeljali in ko sem ga položil na operacijsko mizo, mi je mirno dejal, kot da bi hotel tolažiti mene: »Doktor, saj ne bo hudo.« Nekaj ur nato je izdihnil legendarni komandant naše vojske Franc Rozman — Staneta.

Tako je opisal ob otvoritvi spominske plošče dr. Cizelj, ki je bil tedaj šef civilne bolnišnice v Kanjizarci smrt komandanta Staneta.

Oči starih borcev, ki jih je bilo mnogo zbranih ob odkritju, pa so se zazrle tja daleč nazaj. Gotovo so se spomnili svojega ljubljene komandanta Staneta, kako jezdi na svojem konjčku. Invalidski pevski zbor pa je tako lepo zapel o junaku: »Na čelu vseh je v boj hitel tovariš

Spominska plošča na nekdanji bolnišnici v Kanjizarci, kjer je umrl komandant Staneta

1944, ko so se tu zbrali na svoji prvi konferenci slovenski novinarji in propagandisti. Tovarišča Vida Tomšič je na slavnosti orisala vlogo našega novinarja takrat in danes ter nato tudi odkrila spominsko ploščo na kulturnoprosvetnem domu.

Nato je sledil izredno bogat kulturni spored. Nastopil je pevski zbor grafičarjev »Jože Mojskrič«, šolska mladina iz Metlike ter metliška folklorna skupina s pesmimi, telovadnimi nastopi in lepimi belokranjskimi narodnimi plesmi.

Tako lepo je bilo na vseh ostalih krajih, kjer so odkrivali spominske plošče. Posebno svečanost pa so imeli še naši vojni in civilni letalci. V četrtek zjutraj so pred črnomeljskim kolodvorom odkrili spomenik v spomin na prve letalske akcije v narodnoosvobodilni borbi. 250 letalskih častnikov, četa vojarskih letalcev in okrog 5000 ljudi se je zbralo na tej lepi svečanosti. V trenutku otvoritve marmornatega spomenika so bojna letala nizko preletela nad njim. Vse to pa je bilo le uvod v veličastno močeno slavje v zelenem gozdiču ob bistri Lahinji.

Slavila pa je tudi sleherna vase Bele krajine. Se za vsako hišo posebej je bila to svečanost in veselje, ko so po mnogih letih spet prišli partizani, dragi stari znanci. In skoraj vsaka hiša je tudi imela obisk. V Crnomlju sem obiskal neko družino, ki je imela sedemnajst gostov. Vsi partizani, ki so bili med vojno pri njih, so jim pisali: »Lahko pridemo k vam?« — »Pridite, lepo vam vabimo, morate priti!« je bil odgovor Belokranjcev. In tako so prišli.

Lepo, tako kot znajo pač samo Belokranjci, so jih sprejeli. Kletli so letos prazne, pa so si mnogi Belokranjci izposodili vino, vrnili ga bodo na jesen. Nekateri so tudi najeli posojilo, da so nakupili vino, moko, meso za pogostitev dragih gostov. Samo kmetijska zadruga na Suhorju je najela pol milijona posojila, da je nakupila vino, moko, sladkor za svoje člane. Ti so pač hoteli čim boljše počrte prijatelje, partizane. Potica je bila včeraj na mizi pri belokranjskem kmetu. Potica in meso, vse za drage goste. Ti sprejemi, ta srečanja, to je bilo nekaj tako lepega, prirskega, da se ne da pozabiti.

»Najhujše pri tej slavnosti je bilo edino to, da je vse prehitro minilo. Kdaj se spet vidimo? Tako so ugibali in si želeli tisoč nekdanjih borcev, aktivistov, vsi, ki smo bili te dni v Beli krajini. Belokranjsko ljudstvo nam je pripravilo tako lep sprejem, pripravljajni odbor za proslavo pa je za vse tako lepo preskrbel in organiziral, da so desetisoči odhajali iz Bele krajine nasmejeni, z izrednim zadovoljstvom, želeč si, da bi bilo kmalu spet tako srečanje, da bi že kmalu priskočilo Ostrožno.

Zato še enkrat Beli krajini in njenemu gostoljubnemu, zavednemu ljudstvu ter vsem, ki so nam pripravili ta lep sprejem, iskrena zahvala! B. K.

Decentralizacija zdravstvene službe v skladu z razvojem komun

Eno milijardo za kapitalno izgradnjo

V zvezi z decentralizacijo in organizacijo zdravstvene službe pričakujejo v kranjskem okraju boljše funkcioniranje in gospodarjenje zdravstvenih ustanov. Vendar bodo morali postaviti vse sile, da bodo to službo spravili v red. Svet za zdravstvo in socialno politiko pri okrajnem ljudskem odboru v Kranju je na včerajšnji seji razpravljala o teh problemih in sprejela nekaj zaključkov. Med drugim bo svet pripravil problematiko zdravstvene službe za eno prihodnjo sejo obeh zborov OLO. Finančna inšpekcija, ki je pregledala poslovanje v okrajnem zdravstvenem domu, je ugotovila pomanjkljivosti in nerednosti pri poslovanju te ustanove, dala je pa tudi predloge za ureditev teh vprašanj. Zdravstveni dom ni vodil dovolj računa o poslovanju drugih zdravstvenih ustanov kot so: sektorske in obratne ambulante, lekarne, rešilne postaje itd., ki so mu podrejene. V omenjenih ustanovah in tudi v samem okrajnem zdravstvenem domu so premalo vodili računa o razpolaganju s sredstvi, ki so last skupnosti, ker bi z boljšim gospodarjenjem lahko mnogo prihranili. Tako pa proračun okrajnega zdravstvenega doma predvideva 60-milijonov dinarjev primanjkljaja. Kakor je bilo iz zaključkov zadnje seje Sveta za zdravstvo razvidno, se bo decentralizacija zdravstvene službe v kranjskem okraju izvršila v skladu z razvojem bodočih komun.

V radovljiskem okraju so letos investirali za kapitalno izgradnjo in družbeni stan-

dard že skoraj eno milijardo dinarjev. Največ sredstev so porabili za kapitalno izgradnjo v jesenjski železarni, kjer dokončujejo vrsto novih obratov, nekatere pa preurejajo kot so novi predelovalni obrati, podaljšek jeklarne, nove prazilne peči itd. Za družbeni standard pa so porabili 216 milijonov dinarjev in sicer največ sredstev za gradnjo stanovanj na Jesenicah, v Radovljici, Lescah in Boh. Bistrici, za gradnjo novih sol in popravilo raznih drugih ustanov.

V jesenjski železarni so v prvem polletju letos izpolnili

svoje družbene obveznosti s 101,6% po količini in 100,7% po vrednosti. To pomeni, da je kolektivno uspelo, da nadoknadi izpad proizvodnje, ki je nastal pozimi zaradi pomanjkanja električne sile. Največji uspeh je dosegla jeklarina, ki je svoj polletni plan izpolnila s 108,2%, kar pomeni, da je jeklarina dala našemu gospodarstvu 5940-ton več jekla. Tudi žična valjalna je dosegla lepe uspehe in v juniju je dosegla svojo rekordno proizvodnjo. Proizvodni plan za junij pa je presegla za 19%. Železarna kot celota pa je v juniju izpolnila proizvodni plan po količini s 109,7% in po vrednosti 108,7 odstotkov.

Na kongresu Mednarodne unije za varstvo otrok bo v Zagrebu zastopanih 25 držav

Za kongres Mednarodne otroške unije, ki bo v Zagrebu od 30. avgusta do 10. septembra, se je doslej prijavilo okoli 200 strokovnjakov za zaščito otrok iz 25 držav. Na seznamu delegatov — znanih pedagogov, otroških zdravnikov, psihologov in socialnih delavcev, so tudi zastopniki iz Japonske, Tajlanda, Libanona, Burme, Indonezije, Malaje, Indije, Filipinov in drugih držav. Poleg znanih poznavalcev problemov zaščite in vzgoje otrok, ki jih pošiljajo razne državne ustanove, družbene organizacije in znanstveni inštituti in posameznih držav, se bodo kongresa udeležili tudi zastopniki UNICEF, Svetovne zdravstvene organizacije, Mednarodne unije družinskih organizacij, UNESCO, Svetovne federacije bivših borcev in še nekaterih mednarodnih organizacij. Na tem velikem mednarodnem zborovanju bodo na podlagi 30 elaboratov proučili vprašanje zaščite matere in otrok glede na življe-

nje v družini. V prvih sedmih referatih bodo obrazložena v glavnem splošna pojmovanja glede reševanja tega problema, ostala poročila pa bodo služila kot podlaga za izčrpano razpravo v posameznih sekcijah.

Redna letalska proga Zagreb—Zadar

Na turistični letalski progi Zagreb—Zadar je uveden reden turistični promet. Zaenkrat letajo letala samo ob torkih in petkih, in sicer odhajajo iz Zagreba ob 10.30, iz Zadra pa ob 11.50. Vožnja traja 50 minut. Letala pristajajo v Zadru na novem letališču v Škabrnji, v 25 minutah pa pripelje avtobus pomnike na avtobusno postajo v mestu Zadru.

Nova letalska proga je ena naj-novejših turističnih prog. Letala gredeč iz Panonsko nižino, dele Koruna, Petrovo goro, Kolpo, Uno in Korano, čez Plitvička jezera in Velebit, čez Novigradsko morje, kanjon Zrmanje in Ravne kotarje. M. B.

1. avgusta bodo praznovali v Dolenji vasi pri Ribnici

Občina Dolenja vas pri Ribnici na Dolenjskem si je izbrala za svoj praznik 1. avgust, kot spomin na dni, ko so italijanski fašisti odvabili iz Rakitnice 124 mož in fantov v uničevalno taborišče Rab, nekoliko kasneje pa 26 iz Dolenje vasi in v počastitev spomina štirim žrtvam iz iste vasi, ki jih je okupator tedaj ustrelil.

Na pobudo ljudskega junaka in tedanjega sekretarja okrajnega komiteja Komunistične partije Slovenije za kočevsko okrajno prof. Jožeta Šušterca, ki so ga italijanski fašisti spomlad 1942 na zverinski način ubili, je bil v Dolenji vasi že junija leta 1941 prvi sestanek Osvobodilne fronte, nekoliko kasneje pa v sosednji vasi Prigorič. Na slednjem je bil povabljen tudi zastopnik prosvetarjev, ki se je sicer sestanka udeležil, sodelovanje z OF pa je odklonil in objubil, da ljudje iz njegovega tabora, ki ga je vodil tedanji župnik Oktavijan, ne bodo ovirali delovanja OF in da tudi ne bodo izdali članov OF, ki so se omenjenega sestanka udeležili.

Obiljubne pa niso držali. Konec leta 1941 in v začetku leta 1942 se je že začutilo delovanje bele garde. Župnik Karel Skulj in kaplan Stanislav Kapš sta imela tenženčne pridige proti OF, kasneje pa sta pričela narodnoosvobodilni boji odkrito klevetati in napadati. Skulja in njegovih pristajev ni prizadela niti prva žrtev v Dolenji vasi, Naceta Levstika, ki so ga italijanski okupatorji na okrajnem način ubili 24. aprila leta 1942, ampak so nadaljevali s svojim izdajalskim početjem.

O delovanju bele garde in Karla Skulja v Dolenji vasi in v vsej ribniški dolini pričajo dokumenti, ki jih je pustil okupator in mnogi godni zapiski o izpovedih tistih, ki so bili zaradi narodnega izdajstva postavljeni pred sodišče, med

njimi Stanka Kapša, tedanjega kaplana v Dolenji vasi, ki je izpovedal, da je bil pri ustanovitvi bele garde župnik Karel Skulj glavni pobudnik in organizator, ki je z agitacijo in propagando pridobival pristaje tudi v cerkvi.

Občina Dolenja vas si je izbrala 1. avgust za svoj praznik kot spomin na tiste velike in težke dni, ko so se v mlada telesa v neznanem kraju vgnanile njihova mlada življenja in ko so ostali morali zapustiti svoje družine in deli v uničevalno taborišče Rab.

To ni bil naš poraz, ampak naša zmagaja; tisti pa, ki so sprejeli italijanske puške, se bili poraženi, še preden so jih uporabili...

Ni šlo za vero, kot je pridieval pobegi župnik Skulj, ampak za svobodo, za to, da bomo sami gospodarili na svoji zemlji.

Prebivalci občine Dolenja vas pri Ribnici bodo pričeli praznovati svoj praznik že 30. julija s slavnostno akademijo, na kateri bo sodelovala »svoboda« skupno z gasilci in šolskimi otroki. Naslednji dan bo slavnostna seja občinskega odbora, ki ji bodo prisostvovali vsi borci in aktivisti, 60-letna iz občine. Po seji bo državna skupina iz Dolenje vasi uprizorila »Kovarske in ljubezne, zvečer pa bodo v bližnji okolici zagoreli kresovi. Na sam praznik bodo mladinci predvojske vzgoje, gasilci in člani PZ od oktobra 1942, ampak so nadaljevali s svojim izdajalskim početjem.

O delovanju bele garde in Karla Skulja v Dolenji vasi in v vsej ribniški dolini pričajo dokumenti, ki jih je pustil okupator in mnogi godni zapiski o izpovedih tistih, ki so bili zaradi narodnega izdajstva postavljeni pred sodišče, med

☆☆☆

Gorenjska tovarna čokolade Lesce pri Bledu

čestita delovnemu ljudstvu k prazniku Dneva vstaje slovenskega ljudstva. — Posebno čestitko pa izreka občanom občine Radovljica k občinskemu prazniku in delovnemu kolektivju Železarne Jesenice k slavnostnemu praznovanju 85-letnice obratovanja.

Poslušajte se naših čokoladnih izdelkov, ki so najboljše — najcenejši!

CINKARNA metalurško kemična industrija Celje

telefon 20-41, 20-42, 20-81, 20-82

PROIZVAJA ZA DOMAČI TRG IN IZVOZ: SUROVI CINK V BLOKIH — CINKOV PRAH — FINI CINK V BLOKIH — REDESTILIRANI FINI CINK V BLOKIH — RAFINIRANI CINK V BLOKIH — AVTOTIPLJSKE PLOŠČE — OFFSET PLOŠČE — ZVEPLENO KISLINO — KATRAN — CINKOVO BELELO — CINKOVO PLOČEVINO — CINKOVE PROTEKTORJE — KROMOV GALUN — ZELENKO GALICO — NATRIJEV HIDROSULFIT — METALIT — NATRIJEV SULFID SUROVI — NATRIJEV SULFID ČISTI — NATRIUMSILIKOFLUORID — SUPERFOSFAT — BARIJEV SULFID — CINK SULFAT — SVINČENI MINJI (30% in 32%) — SVINČENO GLAJENKO — LITOPON — ULTRAMARIN — MODRO GALICO

Ob Dnevu vstaje pošiljamo čestitke vsem svojim poslovnim prijateljem in bratskim kolektivom. CINKARNA

Slovesnosti, ki so se začele v Beli krajini že pred dnevi, je bilo v sredo največ. Na ta dan so odkrili kar 18 spominskih plošč in spomenikov. Nad vse prirske proslave so bile to. Na njih so se po mnogih letih spet srečali stari znanci, tovariši, ki so delali skupaj pred 10 in več leti. Dobri Belokranjci so stavkovnik Vlado Mišiča izročil odklikovanje in ji govoril o junastvih njenega Martina, v trenutku ni bilo več solza v njenih očeh. Ponosno vzravnan je sprejemal odklikovanje, ki ga je

Lepa svečanost je bila na Suhorju ob odkritju spomenika v spomin na odhod XIV. divizije

s svojimi številnimi junastvi zaslužil njen dragi otrok.

Gradac pa je sprejel mnogo tovarišev, ki so tam 18. julija 1944 ustanovili RKS. Predsednik RKS Josip Jeras je govoril o ustanovitvi in dejavnosti te človekoljubne organizacije ter izrekal veliko priznanje, ki smo ga dolžni skoraj vsaki hiši v Beli krajini, saj je tu vse sodelovalo za narodnoosvobodilno borbo, zbiralo in dajalo pomoč Rdečemu križu in vojski.

Crnomelj, naša prva prestolnica. Koliko zgradb je tu, ki so služile prvim predstavništvom rim partizanom spet krepko stisnili roke in jih gostoljubno sprejeli.

V sredo so se začele prve svečanosti v Suhorju ob 10. dopoldne. Tu so odkrili kar dve spominski plošči na sedanji poti. Pravniki so odkrili ploščo v spomin na prvi zbor slovenskih pravnikov, ki je bil tu 11. oktobra 1943. CK LMS pa je odkril ploščo v spomin na prvo okrajno konferenco Zveze slovenske mladine za Belo krajino, ki je bila tu med 15. in 17. julijem 1942. Veliko število slovenskih pravnikov se je zbralo. Med njimi tudi dr. Marjan Breclj, Ivan Maček, Jože Rus, Zoran Polič, dr. Makso Snuderl, Tine Remskar, dr. France Hočvar in drugi.

Popoldne je bila v Suhorju nova slavnost, svečana in prirska. Sredi prijazne vasice so odkrili lep spomenik. »S tega položaja so vse tri brigade v sestavi XIV. proletarske divizije »Borisa Kidriča« krenile na legendarni zgodovinski pohod preko Hrvaške na Stajersko.« Tako piše na novem spomeniku.

Takšen je bil Crnomelj na dan proslave

Organizacijski sekretar CK ZKS Vida Tomšič je v Prosvetnem domu v Metliki odkrila spominsko ploščo

borbe. Drugo: zbral je gradivo in pripravil temeljito dokumentacijo, ki je pozneje služila naši diplomaciji v borbi za naše meje. Delo inštituta je bilo težavno. V gozdu ni bilo knjig, iz vseh strani so prevažali literaturo na mulah, skrivali arhive v zemlji.

Zato je ta spominska plošča le skromen spomin in oddolžitev vsem tistim znanstvenim delavcem, ki so vključili v najtežjih dneh naše domovine v krvavem boju za osvoboditev vso svojo dejavnost in vse svojih sile v službo borbe. Obenem pa je ta tudi priznanje Beli krajini, ki je s tako materinsko ljubeznijo in skrbjo sprejela v svoje križlje vse te ustanove.

Zato je bila to lepa, prirska svečanost. Na njej so se poleg Crnomeljčanov zbrali vsi tisti tovariši, ki so delali v inštitutu in ki delajo danes v našem osrednjem muzeju NOB in v in-

Stane... počastite mu spomin...«

V lčni zidnici na Stražnem vrhu so se zbrali stari borci. Med njimi so bili tudi nekdanji člani oddelka za zaščito naroda, ki je deloval v tej beli zidnici — tajni bazi 24. Tu smo videli tovariša Matjijo-Ivana Mačka, ki je vso dobo od marca 1944 do osvoboditve vodil delo OZNE na Stražnem vrhu. Narodni heroj Franc Stadler-Pepe, ki je delal v tem odseku, pa je obirno pojasnjeval njegovo delo.

Malo naprej, na Dobliski gori, je bila proti večeru pomembna slavnost. Na dveh zidnicah so odkrili spominski plošči. Slavnostne besede Ivana Novak-Očka o dejavnosti CK ZKS, ki je tu delal od decembra 1944 do svobode, so odmevali med zelenimi vinogradi ter belimi zidnicami. Na drugi hiši je odkril spominsko ploščo organizator vstaje v Beli krajini, Tone Sušteršič. V klenih besedah je orisal lik Borisa Kidriča, ki je delal več mesecev v tej, s trto obdani zidnici. Stari partijski delavci pa so se nato zbrali še v hiši, ki je lepo prenovljena, na novo opremljena ter se spominjali tistih zgodovinskih dni.

V Dobliah pa so odkrili naši prosvetni delavci ploščo na šoli, kjer so se vzgajali partizanski učitelji. Lepo prirske slavnosti je bilo tudi to.

V Mihejli vasi, kjer je leta 1944 deloval Tanjug, so odkrili popoldan spominsko ploščo. V Metliki pa so se zbrali zvečer novinarji in grafični delavci ter na lepi slovesni proslavi počastili spomin na 8. in 6. maj

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove — Riše Miki Muster

139. Sunkovito se je Penny ustavil. Pred njim se je nekaj zganilo in nato je planila srna iz grma. Dvignil je puško. Oče je izgubil pamet! Penny je sprožil. Srna se je prekopicnila in obležala. Penny je izdrl svoj lovski nož in planil k nji. Zdal je Jody za trdno vedel, da je oče zblaznel. Zivali ni zarezal pri goltanju, marveč ji je odprl trebuh in ji izgrgal jetra. Kleče je nato vzel nož v levo roko in se zastrmel v svojo desno lafet. Močno je že zatekala in pomoderela. Nastavil je nož in hitro potegnil.

140. Temnordeča kri se je vtila iz rane. Pritisnil je topla srnina jetra nanjo. »Kar čutim, kako vleče,« je zašepetal Penny. Cez nekaj časa je meso odtegnil in pogledal: njegova barva se je spremenila in strupeno zeleno. »Odreži kos srca. Jody,« je ukazal. S trepetajočo roko je deček odrezal kosček srninega srca. »Se več,« je ukazal Penny. Spet in spet si je polagal krvave kose na rano. Nato je fantu vzel nož in si ogledoval svojo roko. Kjer je bila otekla in najhujša, je spet zarezal. Na Jodyjev krik je odgovoril: »Rajši izkravim. Videl sem že smrt od kačjega pika...«

141. Po licih mu je curkoma tekla znoj. »Ali hudo boli, oče?« je vprašal Jody. — »Kakor bi žgal z razbeljenim železom,« se je glasil mirni odgovor. Meso, ki si ga je pokladal Penny, ni več pozelenelo. Topla življenjska sila srninega telesa je zaenkrat obrzala smrt. Penny je vstal. »Česa boljšega si ne morem napraviti,« je ugotovil. »Zdal pojdem domov, ti pa steci k Foresterjevim in poprosi, naj kdo pojezdi po starega doktorja Wilsona.« — »Ali misliš, da pojdejo?« se je obotavljil Jody. — »Poskusiti pač morava. Če od daleč jim zakličijo, za kaj gre preden te ustrele.«

ZOPET Jelen

PROIZVOD: Japponia

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sobota, 24. julija: Kristina.

Na današnji dan leta 1802 se je rodil francoski pisatelj Aleksander Dumas st. Z drame »Henrik III. in njegov dvor: si let na mah osvojil srca pariških gledalcev. Velikanski uspeh je doživel nato tudi z dramo »Christine«. Tri dve drami pomenita prelom v francoski dramatik. Se večji uspeh je Dumas dosegel s svojimi romani. Za časopise je napisal okrog 600 zgodovinskih romanov, ki se sicer malo menijo za zgodovinsko točno podajanje, tu tudi umetniško nikaško niso pomembni, pridobili pa so popularnost zaradi zelo živinega, razgibanega in senzacionalnega dogajanja. Najbolj znana njegova dela te vrste so: »Trije mušketirji«, »Dvajset let pozneje in Graf Monte Christo«.

24. julija 1823 se je rodil literat, kritik in filozof Nikolaj Černiševski, ki je bil osrednja postava srednjeevropskega razsvetljenstva petdesetih in šestdesetih let 19. stoletja. Velik je njegov pomen za razvoj ruske socialistične misli in kritike.

V noči od 24. na 25. julija leta 1943 so Gubčevs nameščeni. Čankarjeva in Sercevarjeva brigada napade Žužemberk. Tam je bila tedaj ena najvažnejših okupatorjevih postojank na Dolenjskem in je bilo v Žužemberku zbranih nad 500 Italijanov in belogardistov. Napad partizanske vojske je bil tako silovit, da se je moral sovražnik kljub srdim obrambni umakniti iz trga, kjer so ga naši obkrožili in blokirali. Obkoljenim sovražnim enotam je prišla pomoč iz okoliških postojank s tanki in oklopnimi avtomobili. Sele po treh dneh trdih bojev se je sovražnik posrečilo vdreti v Žužemberk, nato pa so ga partizanske enote umaknile in opustile blokado. Zafare, kjer so držale obkrojene okupatorjeve enote.

Dne 30. 6. 1954 je diplomiral na ekonomski fakulteti v Ljubljani tov. Erjavce Stane, železniški pravnik. Čestitamo!

Narodnike in bralce »Slovenskega poročevalca« vjudno prosimo, da nam opozorijo, ker našega novega romana v podlistku »MOULIN ROUGE« iz razlogov tehnične narave znatno ne bomo mogli začeti prebčevati jutri, v nedeljo, marveč šele v sredo, 23. t. m. Bralce, ki še niso narodniki našega lista opozarjamo, naj se takoj naročijo, da bodo lahko redno brali naš novi nadvse zanimivi roman o življenju velikega francoskega slikarja Henrija de Toulouse-Lautreca in njegovi dobi.

Zaradi nujnih popravil na daljnovidnosti bodo v nedeljo, 25. t. m. od 16 ure brez elektr. energije vsi kraji na območju naslednjih transformatorskih postaj: Kozarje, Dobrova, Hrušovo, Dvor, Polhov Gradec, Brezovica, Drenov grič, Svinjska gora in Vrhnika opekarna.

Za nadzornika gradnje 2 štiristanojskih hiš v Ljubljani sprejemno upokojenega STAVBENIKA ali POLIRJA — honorarno. — Ponudbe pod »Solidna gradnja«. 4928-A

TRGOVSKO PODJETJE »AVTOMATERIAL« na debelo in drobno v Mariboru, Partizanska 27, sprejme v učenje v trgovino z avtomobilskimi in kolesarskimi rezervnimi deli mladega in zdravega vajenca s primerno šolsko izobrazbo - 4. razr. srednje šole. Pismene ali osebne ponudbe poslati na upravo podjetja v Mariboru, Partizanska c. 27

OBVESTILA
POZIV
Svet za stanovniško politiko Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani naproša predstavnike raznih obsestevh, kakor tudi svoječlane, predstavnike sedat že likvidiranih stanovniških združenj ne oziraje se na področje delovanja.

OBVESTILA
POZIV
Svet za stanovniško politiko Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani naproša predstavnike raznih obsestevh, kakor tudi svoječlane, predstavnike sedat že likvidiranih stanovniških združenj ne oziraje se na področje delovanja.

OBVESTILA
POZIV
Svet za stanovniško politiko Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani naproša predstavnike raznih obsestevh, kakor tudi svoječlane, predstavnike sedat že likvidiranih stanovniških združenj ne oziraje se na področje delovanja.

OBVESTILA
POZIV
Svet za stanovniško politiko Mestnega ljudskega odbora v Ljubljani naproša predstavnike raznih obsestevh, kakor tudi svoječlane, predstavnike sedat že likvidiranih stanovniških združenj ne oziraje se na področje delovanja.

vanja, da odstopijo temu svetu po en izvod njihovih združenjskih pravil za gradnjo in vzdrževanje stanovniških zgradb. Ta material bo svet za stanovniško politiko nujno dobrosel za študij in analizo pretelega stanovniškega problema za študij bodoče gradnje stanovniškega fonda naših gospodarskih organizacij, kakor tudi kolektivne drobne in blokovne stanovniške gradnje v Ljubljani. Naprošamo gornje predstavnike, da pošljejo ta pravila po možnosti pa tudi še drugi material v zvezi s snovanjem in delovanjem raznih tipov zgradb vsaj do konca julija na naslov Tajništvo za stanovniško politiko MLO Ljubljana, Kresjela, soba št. 62-11. Tajništvo za stanovniško politiko

MARIJA SERSEN
roj. Babnik
Pogreb drage pokojnice bo danes, dne 24. julija 1954 ob 17 uri iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: mož Dore, hčerka Vera por. Vidmar, brat Lojze z družino, sestra Teresija por. Jekovec ter ostalo sorodstvo.

Umrla je naša draga teta

MILKA ZELENIK
roj. Lešnjak
Pogreb bo danes, 24. julija ob 16.30 uri iz Kristofove veže na Zalah. Zalujoča rodbina Urbaničeva.

Nenadoma nas je zapustil naš dragi mož, sin, brat, stric, svak

FRANC KEMPERLE
Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, 24. julija ob 17 uri na Bledu. — Zalujoči rodbine: Kemperle, Puc, Baznik, Svetina, Gregorin, Rozman.

ZARVALE
Vsem, ki ste sočustvovali z mano in spremljali našo ljubljeno

REZLE JERKO
K večjemu počitku, prisrčna hvala. Zalujoča rodbina Jurko. Zalec, 19. julija 1954.

Vsem, ki so spremlili na zadnji poti, stali ob strani v težkih urah ob smrti našega dragega moža, očka, sina in brata

FRANCA BUHA
kijparja
vsem, ki so darovali vence in nudili kakršno koli pomoč, se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala MLO Vrhnika, Obrtniški združenju, posebno tov. Volč Tonetu, vrhniški godbi za žalostinke, govoznikom in vsem, ki so se poslovlili od pokojnika.

Vrhnika, 22. VII. 1954.

UMRLI
Z žalostnim srcem javljamo, da je naša ljubla sestra, teta in prijateljica

tov. **MARIJA PERHINEK** nameščena Dolenjskega lista preminila po težki bolezni v sredo, dne 21. julija 1954. Pogreb ljubljene pokojnice je bil v petek, dne 23. julija 1954 iz mrtvašnice kandijske bolnice na novomeško pokopališče.

Novo mesto, Clewland, Beograd, 21. julija 1954. — Zalujoči: brat Rudi z ženo Vido in hčerka Dušica in Gordano, ter ostali sorodniki in prijatelji.

Sporočamo, da je preminil v 86. letu starosti naš predobri oče, stari oče

JOŽE CERNJAC
železničar v pokloju
Pogreb dragega pokojnika bo danes, dne 24. julija 1954 ob 15.30 iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah. Do pogreba leži na svojem domu Kavčičeva 23.

Zalujoči otroci in ostalo sorodstvo.

Dotrpeka je naša zlati majčič

ANCI LAJOVIC
roj. Haslinger
Pogreb bo danes, 24. julija ob 15.30 v Litiji na tamonjske pokopališče.

V imenu ostalega sorodstva hčerke Silva, por. Knol, Mada, por. Kalm, Mariška, por. Seifert in brat Avgust Jug. Ljubljana, Litija, Maribor, dne 23. julija 1954.

Za vedno nas je zapustila naša najboljša žena in mama

KATARINA HUDE
roj. Cerčvenk
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 25. julija 1954 ob 15 uri iz Marijine mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči mož Jurij in hčerka Milka.

Javljamo žalostno vest vsem sorodnikom, iskrenim prijateljem in znancem, da je dotrpeka dne 22. julija 1954 ob 10 uri zvečer moja zlatna, naša ljubljena mamica in babica

GUSTI SEVER
učiteljica v pokloju
K večjemu počitku jo bomo spremljali 24. julija ob 17.30 uri iz Jožefove mrliške veže na Zalah.

Zalujoči mož, medaljer Sever Anton, profesor otroka Marko in Maida, snaha Pavla in zet Vadenj Muršič, mrtki Marija, Andrejček, Matilda, Nadica in Jurček ter sestri in brat.

Ljubljana, 23. julija 1954.

KOMUNALNO PODJETJE razpisuje delovno mesto za gradbenega tehnika. Ponudbi priložiti kratke življenjepis. Komunalno podjetje Izola. 11194-1

SKLADISČNE DELAVCE in zagorja spremleno. Trg. podjetje »Krivovo«, Ljubljana, Masarykova c. 15/II. 11641-1

OTROSKO POSTELJO in nekaj sobne opreme, vse zelo lepo, v ugodno prodam. Bohinec, Belska 32. 1153-4

MOSKO KOLO št. 371/100 se dobi: Cvetko. Rožna dolina, c. 17/25. 11651-11

OPOZORIUM, da nisem plaščnik za dolžne moje žene Marice Habi Habi van. Kidričeva 44. Sivo. 11794-11

18. JULIJA se je našel otroški pulover v Pivovari. Dobi se: Prešernska 21. 11692-11

NAJBRNO avtomobilsko dvigalo se dobi: Ficko, Višič. 11794-11

SAP — LJUBLJANA sprejme takoj obratunske uradnike za delovno mesto biblioteka na avtomobilski postaji v Ljubljani. Prigodni prijava v finančnem in delovnem poslovanju. Nostem službe »Koli. Plača po tarifnem» v. 11729-11

KLAVIRSKO HARMONIKO, novo, prvotno, z registrir. 100 basov, ugodno prodam. Zabukovec. Vih. Nem. Lož (Rakek). 11628-4

OTROSKO KOLO, mosko, od 8 — 12 let in fotoapar. »Balda« — Jubilette F = 1 : 2.9. prodam. Kidričeva 6-IV, vrata II. 11715-4

CENJENE STRANKE vjudno obveščam, da sem se vrnila iz Pariza, kjer sem obiskovala tečaj za specialno barvanje in striženje las pri podjetju »L'Oréal«. Z rednim obratom sem zopet začela ter se tople priporočam. Fani Strukej, frizerski salon, Ljubljana, Igriška 16. 11701-11

PREKLJUČENJE javljamo naročnikom: Nijem glavnice Borovnice z dne 22. VII. 33. VII. na četrtinski pole. Glava pisana s strojem, material se ni bil uveden. 11761-11

GOZDNO GOSPODARSTVO BLED in SINDIKALNA PODRUŽNICA GOZDNIH in GRADBENIH DELAVCEV NA POKLJUČI sporočajo žalostno vest, da so dne 22. julija 1954 na Bledu nenadoma preminili člani kolektiva:

ANTON KODER, Sp. Gorjuse
FRANC KEMPERLE, Bled
RUDI PELCER, Dolič pri Zg. Lendavi

Dobre tovariše bomo ohranili v trajnem spominu!

21. julija 1954 je po dolgi, težki bolezni preminula v Novem mestu

MARIJA PERHINEK
nameščena uprave »Dolenjskega lista«

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Uredništvo in uprava »Dolenjskega lista«

UPRAVA BOMBAŽNE TKALNICE, VIŽMARJE, IN SINDIKALNA PODRUŽNICA sporočata žalostno vest, da je umrla tovarišica

FRANCKA ZUPANČIČ

Dobro delavko in tovarišico bomo ohranili v najlepšem spominu

Uprava in sind. podružnica ETV

ZALOŽBA OBZORJA V MARIBORU sprejme takoj

POSLOVODJO knjigarne

s znanjem tujih jezikov in daljšej knjigotroško prakso. — Plača po tarifnem pravilniku ozirom po dogovoru. — Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjih praks je treba poslati na naslov: ZALOŽBA OBZORJA v Mariboru p. p. 73.

TOVARNA AVTOMOBILOV, Maribor sprejme:

STROJNE INŽENIRJE, TEHNIKE, AVTOKLEPARJE, KOVINO-FINO BRUSAČE, DENTISTA s primerno prakso, VEČ REFERENTOV s dobrim poznavanjem poslovanja zunanje trgovine. — Znanje tujih jezikov predvsem nemščine, italijanščine. — Pismene ponudbe je poslati na TOVARNO AVTOMOBILOV, Maribor, Personalni oddelček.

Mestna občina Radovljica praznuje v dneh 24. do 28. julija svoj

občinski praznik

LO MO Radovljica s občinskim komitejem ZKS, občinskim odborom SZDL čestita vsem državljanom, delovnim kolektivom, društvom in organizacijam ter vabí k prazničnim prireditvam.

LO MO Radovljica.

